Nr. 140 (15.219). Lwów, czwartek 22. czerwca 1939. Rok LX.
Ч. 140 (15.219). Львів, четвер 22. червня 1939. Рік LX.
Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO
Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Леґіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

„Автономія" для Карпатської України.

„УГОРСЬКА РУСЬ". — ВОЄВІДСЬКА АВТОНОМІЯ. — КОРОЛІВСЬКИЙ КОМІСАР ДЛЯ КАРПАТТЯ. — БРОДІЙ ПОСЛОМ.

БУДАПЕШТ, 20. 6. Нововибраний мадярський сойм почав сьогодні свою працю пленарним засіданням, на якому між іншим вирішено допустити сенаторів та послів із зайнятих територій (частини Словаччини й цілої Карпатської України) до мадярського парляменту. Словацьке пресове бюро подає, що з Карпатської України допущено до парляменту ославленого вже Бродія. Про те, щоб покликано теж інших послів із б. чехословацького парляменту, словацький комунікат не згадував. Не згадував теж про імена покликаних послів і мадярський комунікат.

У звязку зі зголошеним мадярським урядом у парляменті законопроєктом про обєднання, в урядовій термінольоґії інкорпорації Карпатської України, з Мадярщиною, „Мадяр Немзет" повідомляє на підставі вісток із політичних кол, що на підставі урядового законопроєкту Карпатська Україна творитиме воєвідство, (вайдашаґ) з осідком в Ужгороді. У проводі карпатоукраїнського воєвідства стоятиме королівський комісар із титулом воєводи. Воєводою імовірно стане б. міністр Миколай Козма. В рямках воєвідства дістане Карпатська Україна автономію, якої зміст ще покищо в подробицях невідомий.

Вайдашаґ у порівнанні з комітатом, на які поділена адміністраційно Мадярщина має більше самостійности. Таким чином, як бачимо з урядового комунікату, що його за згаданим мадярським часописом зреферував ПАТ, справжньої автономії покищо зовсім нема. Є лиш обєднання, воєвідство, воєвода і Угорська Русь, як тепер називає урядово будапештенський „русский" спікер Карпатську Україну. Цього факту не зменшує навіть те, що сьогодні, як подавав згаданий будапештенський спікер у комунікатах, що на засіданні правничої комісії посол Андрей Ґерґельфад реферував проєкт автономії „Угорської Руси".

Японія займає неуступчиве становище.

НАРАДИ ЯПОНСЬКОГО УРЯДУ.

ТОКІО, 20. 6. Аґенція Домеї повідомляє, що міністри Аріта й Ітаґакі відбули сьогодні рано розмову на тему европейської ситуації у звязку з подіями в Тієнтсіні. Згодом відбулося засідання уряду, на якому мін. Аріта зложив звіт у справі подій на міжнародньому терені та зясував стан торговельних переговорів між Японією та Францією.

Після засідання премієр Гіранума відбув розмову з міністрами Ітаґакі й Арітою у справі становища Великої Британії до бльокади англійської концесії в Тієнтсіні. Після тієї конференції премієр відвідав цісаря, якого поінформував про ситуацію в Тієнсіні та про переведені дипльоматичні розмови.

ЗА НОВИЙ ЛАД В АЗІЇ.

Аґенція Домеї повідомляє, що японська військова влада щераз дала до зрозуміння через свого представника, що вона не думає подій у Тієнтсіні вважали „льокальними інцидентами", але що ті справи є тісно звязані з цілістю японської політики в північнім Китаю. Ту політику, яка була гамульцем в будові нового ладу в Азії треба рішуче піддати ревізії.

ЩЕ ОДИН БРИТІЙСЬКИЙ ПРОТЕСТ.

ТОКІО. Сьогодні вполудне британський амбасадор у Токіо Роберт Креджі зголосив протест проти нерівної поведінки з тими, що переходять через японські контрольні точки при британській концесії, при чому з британськими громадянами поводяться куди гостріше, як з громадянами інших держав.

ІТАЛІЙСЬКИЙ КОМАНДОР В ЯПОНСЬКОГО КОМАНДАНТА В ТІЄНТСІНІ.

ТОКІО, 20. 6. ПАТ. Командор Ґураха, командант італійських морських сил зложив у понеділок візиту в головній кватирі японського війська в Тієнтсіні. Сьогодні вполудне японський комендант ревізитував італійського командора.

МІН. ГАЛІФАКС ПРО ТІЄНТСІН.

ЛЬОНДОН, 20. 6. ПАТ. Анґлійський міністр закордонних справ Галіфакс обговорював сьогодні знову на засіданні палати льордів останні події. Ситуація в північному Китаю ще досі не вияснена. Дивне, що відмова видачі 4 китайців дала японцям притоку сформулувати загально - політичні постуляти. Ще надалі існує можливість льокального поладнання справи. Британський уряд готов повести дискусію на тему безпеки, хоч анґлійська влада в Тієнтсіні завжди намагалася задержати невтральність. — Британський амбасадор у Токіо дістав доручення навязати контакт з японським урядом, щоб вияснити ситуацію. Одночасно Форейн Офіс почала розмови з японською амбасадою в Льондоні. Британський уряд сподіється, що японський, так як і анґлійський уряд не хоче поширення та скомплікування ситуації.

МОБІЛІЗАЦІЙНЕ ПОГОТІВЛЯ В ТІЄНСІНІ.

ЛЬОНДОН, 20. 6. Ройтер повідомляє з Тієнсіну, що влада британської концесії візвала членів британської добровольчої міліції, щоб вони були в поготівлі й готові ставитися на випадок проголошення мобілізації.

В пополудневих годинах прибув до тієнсінської пристані британський супровідний корабель „Сендвіч". Супровідний корабель „Льовестофт", який мав покинути Тієнсін завтра рано, дістав наказ припинити свій відїзд.

Сьогодні передполуднем уперше від проголошення бльокади вантажне авто, під ескортою відділу британського війська переїхало барикади, не затримане японцями. Вантажник привіз на терен концесії запас свіжих ярин та овочів.

АМЕРИКА НЕ ПОСЕРЕДНИЧИТЬ ТІЛЬКИ ГРОЗИТЬ?

ТОКІО, ПАТ. Добре поінформовані американські кола заявляють у справі відвідин шарж дафера Думана в японськім міністерстві закордонних справ, що американський представник вручив протестаційну ноту, в якій вичислено шкоди, що їх накоїли американським громадянам японські літаки. Одночасно Думен буцімто домагався, щоб японці припинили переслідування, які утруднюють доставу харчів до міжнародньої концесії в Кулянсу. Обі ноти, зредаґовані в гострому тоні, домагаються негайної сатисфакції для Америки від японської влади.

АНҐЛІЯ ТЕЖ НЕ УСТУПАЄ.

Японсько - анґлійський конфлікт у Тієнтсіні находиться тепер у виразному імпасі. У Великій Британії всеж таки тратять надії, що конфлікт буде успішно поладнаний. Льорд Галіфакс, який відбув конференцію з япон. амбасадором у Льондоні, висунув пропозицію, щоб справу полагодження конфлікту залишити зовсім прадставникам Японії та Великої Британії у Тієнсіні, щоб таким чином підкреслити льокальний характер конфлікту. Якщо Японія прийняла би таке становище Анґлії, то Анґлія при допомозі анґлійсько - японського мішаного трибуналу, під невтральним провідництвом могла би леґальним способом поладнати справу 4 китайців, арештованих у Тєнсіні. В Льондоні сподіються, що Японія не схоче поширення конфлікту та евентуальної інтервенції Злучених Держав, прийме пропозиції, зголошені сьогодні льордом Галіфаксом. Поки японсько - британський конфлікт не виходить поза межі льокального конфлікту, так довго Злучені Держави стоятимуть на боці і щонайбільше гратимуть ролю невтрального арбітра. Одначе коли спір розширився би на проблеми засадничого характеру, коли йде про становище міжнародніх концесій у Китаю та на питання становища Великої Британії до цілости японської політики й уряду Чанкайшека, тоді Злучені Держави були би приневолені активно підтримати становище Великої Британії супроти японських домагань.

Закінчення шкільного року в Сов. Україні.

У Київі закінчився сьогодні, 20. 6. шкільний рік, який пройшов, як подають совітські комунікати незвичайно вдатно. В багатьох округах не було зовсім другорічників. Навчання російської мови — підкреслює комунікат — пройшло скрізь успішно та дало задовільну оцінку. Навчання української та російської літератури теж дало успішні вислідки. Сьогодні покинули українські совітські школи 60.000 матуристів із добрим успіхом, які творитимуть майбутні кадри українських інжинірів, промисловців, учителів, правників, лікарів та старшин червоної армії? Інші кляси середніх шкіл України покинули 400.000 учнів. Вакаційний відпочинок обхопив 5 і пів міліона всіх учнів українських совітських шкіл.

Славянська солідарність і право до життя.

Львів, 20. червня 1939.

(-р-ч). Здавалось би, що такі поняття, як „всеславянська ідея“, „славянська солідарність“, „братерство славянських народів“ — прикриті цвіллю заслуженого забуття, та що вони спатимуть вічним сном полинялих і безвартних фраз. Та ні! Вони воскресли і знайшли сьогодні почесне місце в **польській** публіцистиці. Ось від деякого часу почали появлятися в польській пресі (виленське „Слово“, львівське „Слово Народове“) статті, присвячені славянській солідарності. Річ з чисто людського становища зовсім зрозуміла: в бличчі хмар на заході всякий союзник добрий. Чому не пошукати б його у кровному споріднені славян? Інша справа — політичне становище. Чи є аргументи, щоб ці відогріті фрази брати поважно?

Ось ці аргументи:

Приклад чехів і словаків (пише польська преса) учить, що означає німецький наступ. Він зітре з лиця землі всі славянські народи по черзі. І тому в обличчі тієї загрози повинні зникнути всі спори, які підточують національні і державні організми поодиноких славян, як ось хорватський спір у Сербії, український і білоруський у Польщі, антагонізм сербсько-болгарський, російсько-польський і і. Кровний звязок ставить перед славянськими народами — у сучасному історичну добу — вимогу вирівняти ці ріжниці в їх нутрі, створити умовини для спільної оборони та навіть покликати до життя вищі понаддержавні славянські політичні організми, які (нпр. під проводом Польщі) були би в силі ставити опір спільній небезпеці. Отож, або славянська солідарність і спільна боротьба з ґерманською агресією, або політична смерть кожного поодинокого славянського племени зокрема.

У них міркуваннях не поставлено точок над „і“ в конкретному прикладі польсько-української дійсности. Не маємо відповіді на питання, що повинні зробити самі поляки для вирівняння польсько-українського спору в імя славянської солідарности, в імя вищого спільного оборонного інтересу славян. Зате претенсії до українців виразніші. Українці, мовляв, повинні виректися своїх політичних аспірацій, щоб не ослаблювати польського державного організму. Коли істнує спір польського й українського народу, то українці вже сьогодні — без ніякого розгляду суті спору — повинні зректися своїх претенсій саме тому, щоб уможливити польському народові організацію сильнішого відпору напорові ґерманізму, який однаково загрожує полякам і українцям. Отож в єрархії ідейно-політичних вартостей українці повинні поставити славянську солідарність **понад** свій національний інтерес, вони повинні свої вимоги жертвувати вищій ідеї: організації оборони перед спільною небезпекою. Таким робом дискусія над славянською солідарністю має поруч загальнішого, зовнішнього, ґермано-славянського аспекту, ще внутрішній, українсько-польський зміст, який зводиться до того, що неначе побічним продуктом зударю двох понаднаціональних світів, ґерманського і славянського, повинна бути самоліквідація політичности українського питання в Польщі.

Так виглядає новітнє „славянофільство“ у виданні частини польської публіцистики. Воно надто наївненьке, щоб здобути собі вплив на сьогоднішню сувору політичну дійсність. Залишаємо на боці настрої, які спеціально в нас, українців, викликує кожна дискусія про таку славянську „солідарність“. Адже хто-як-хто, але ми, українці, знаємо славян найкраще: вся наша історія є історією народу, який з півночі і заходу межує з славянами. Чи (спитаємо) якенебудь новітня держава знає такі засоби „розвязки“ меншинового питання, що їх сьогоднішня „славянська“ Росія пристосовує до українців?! Чи не є темою до сатири недавні „славяно-фільські“ залицяння Патьомкіна в Софії? Або що варта у практиці „славянська солідарність“ тієї самої польської публіцистики, яка раніш підбехтувала словаків проти чехів, сьогодні ставиться пристойно до „сепаратизму“ хорватів і водночас миттю забуває про славянофільство, коли річ іде нпр. про Закарпаття? Але, якби не було та без огляду на враження, що його викликують у нас фрази про славянську солідарність, ми таки — з нагоди тієї дискусії готові підкреслити ось що: так, ми, українці, признаємось до славянської спільноти і готові приступити в імя тієї спільноти, до вирівняння внутрішніх славянських ріжниць. Однак важко від нас вимагати, щоби після досвіду, який у „славянській“ політичній практиці маємо від століть, ми пішли на вудку романтичної наївности чи фантастичної поезії.

Дискусія на тему славянської солідарности, як можливої і невикористаної досі сили у майбутній воєнній розгрі, повинна, на нашу думку, спратися на трьох моментах:

1. на оцінці сил, що рішають у сучасній історичній добі. Нам видається, що найважнішою — такою рушійною силою, яка в сучасну історичну добу революціонізує, перевертає горі дном теперішній европейський порядок та якою сучасні імперіялізми оправдують свою експансію, є така голосна вже засада „життевого простору“. Вона однаково небезпечна для істнування суверенних держав, як і для бездержавних народів, бо перекреслює ідею самовизначення. Не важна для нас у цій хвилині морально-політична вартість тієї засади, що знає лише право сили. Для нашої дискусії вважаємо істотним ствердити, **що лише засада „життевого простору“ і лише вона у сучасній історичній добі здібна змінити і фактично змінює поверсайську політичну систему.**

2. Коли цю засаду вважати наймогутнішим ферментом теперішньої доби, то без сумніву є теж і те, що від тієї засади залежить майбутнє **бездержавних славянських народів.** Вона ці народи заторкує подвійно: і тоді, коли виправдує зовнішню експансію держав осі на схід і полудневий схід, і тоді, коли виправдує внутрішню експансію державних славянських народів, які саме бездержавних своїх „братів“ уважають неначе своїм внутрішнім життевим простором. Адже і серби і поляки, і москалі і чехи, врешті, і словаки поширюють свій національний стан посідання коштом хорватів, українців, білорусинів і т. д. Всі державні славянські народи розбудовують свої держави на засадах їх національної однородности, хоч усі вони національно мішані. Всі вони досі не вміли розвязати проблеми **політичної симбіози їхніх національно неоднородних складників** і наслідком цього на шляху експанзії держав осі є другий могутній фермент сьогоднішньої доби: **нерозвязана проблема національних меншин.**

3. Третім моментом, який при оцінці „славянської солідарности“, як можливого реально-політичного фактору, треба брати під увагу, **це політична дійсність у славянських державах.** Вона є прямим наслідком їхньої національної політики. Мабуть непотрібно її змальовувати. Популярна фраза „хай би й гірше, коби інше“ була мабуть одним з промоторів словацької політики у критичних днях чехословацької федерації, вона відома напевно в якомусь інакшому сформулуванні і на одному кінці славянської „осі“ в Югославії, і на другому, в Росії.

Не трудно поробити тепер висновки. Безперечно, недержавні славянські народи вступають сьогодні у свою історичну „шансу“, якою є можливість зміни їхньої теперішньої дійсности. Без огляду на жертви і страхіття війни, без огляду на непевність її висліду, нема живого народу, який в умовинах виснажливої боротьби не витав би чуттєво кожної заповіді чи можливости зміни свого положення на краще. Чи в таких умовинах мають якийнебудь сенс гасла расової спорідненості? Недавня домашня еспанська і колишня північно-американська „визвольна“ війна є клясичними прикладами, що **кровна спорідненість не грає ніякої ролі при політичних, соціяльних і господарських конфліктах.** І тому у будучім зударі поклик до славянської солідарности не змінить у складі сил на славянському відтинку ніякої позиції, коли не буде **умовин**, щоб ставка на цю солідарність виплатилася. В дану хвилину не знаємо чи ґерманський світ має якийсь **політичний плян** щодо бездержавних славян. Тепер т. зв. орієнтація бездержавних славянських народів виразно не окреслена. І тому так само ґерманський світ як і той славянський, що розпоряджає власними державними організмами, мають **однакові вигляди** впливати на кристалізацію тієї орієнтації.

Політична мова, що одиноко зможе паралізувати евентуальний політичний плян держав осі щодо бездержавних славянських народів, гасло, що зможе протиставитися засаді життевого простору — це гасло самовизначення. Лише воно зможе з банальної, вилинялої фрази „славянської солідарности“ зробити живу конкретну сику, що сцементувала би славянський відтинок. Це гасло має за собою історичну льоґіку і відповідну політичну динаміку. Адже воно після останньої війни у своєму порядкуючому европейські відносини поході дійшло саме до смуги, звідки починається теперішній східній „життевий простір“ держав осі, воно спинилось саме на географічній межі, після якої починається „славянський фронт“ проти ґерманської агресії. І тому лише тоді, коли **славянські державні народи випишуть на своїх прапорах гасло самовизначення,** вони не потребуватимуть апелювати до славянської солідарности: вона прийде сама зі себе. І стане конструктивною силою, яку можна буде при майбутньому зударі використати. Коли ж ці держави голоситимуть гасло славянської солідарности без реальних політичних умовин славянської **рівности,** то справді хіба викликуватимуть візії славянських „ґлядіяторів“, що про них з таким патосом писав недавно ґенерал Желіґовський...

Один з польських дискутантів запитав: „де кінчаються межі славянської солідарности?“ І відповів: „там, де починається справа національного буття“. Він мав на думці очевидно національне буття Польщі, яка, мовляв, не може руководитися оглядами на славянську солідарність, коли те її буття іншими славянами загрожене. Хто ж рішає про те, коли цей момент загрози наступає? Сама Польща. Ось і істота проблеми та її безвиглядність. У дану хвилину нема обєктивного критерія, які рішало б, де кінчається право до життя одної нації та починається те саме право другої. Недостача цього критерія є найгрізнішою небезпекою для сучасної культури. І тому, поки славянський світ цього критерія для себе не установить — усяка дискусія про славянську солідарність збавлена глузду.

Совітська мілітарна сила - великий знак запиту.

(На підставі ревеляцій флямандського часопису „Volk en Staat“ (Антверпен).

Саме тепер чимало говорять про союз між західними демократіями і Совітським Союзом, але обмежуються при цьому головно до принципіяльної сторони проблеми, зате нерадо запускаються на терен конкретних подробиць вартости такого пакту. Це вагання подекуди зрозуміле, бо відповіді на питання про справжню змогу співпраці з Совітами треба шукати в російських ґеографічних границях. А ці границі — це загадкові заслони і лиш мало кому судилося заглянути поза них. Щодо цього французи ще найкраще поінформовані, бо вони вже довго у військовім союзі з москалями. Французькі старшини й техніки мали, хоч може в обмеженім засягу, нагоду трохи ближче пізнати російську армію та її промисловий апарат. Отже якщо хочемо виробити собі думку про російську мілітарну і мілітарно-економічну силу, то крім даних від самих москалів, — що їх чейже годі вважати правдивими — розпоряджаємо тільки інформаціями тих французьких глядачів.

I.

Річним відповіддю на питання, що його тепер багато ставлять: чому переговори між Льондоном та Москвою йдуть так помалу вперед? Може легко скласти умову, що спирається на порожні дипльоматичні формули, але такий договір має правдиву вартість, що основується на дійсности. Важко порозумітися щодо питання, як Совіти могли б практично виступити в европейськім конфлікті. Совітський Союз, з огляду на своє ґеографічне положення, відділений Польщею і Румунією від Німеччини; отже він безпосередньо не може інтервенювати проти Німеччини. З другого боку СССР, межуючи з Польщею і Румунією, має корисне положення, щоб помагати цим державам проти німецького наступу. **Але Польща і Румунія відкидають думку стати театром військових операцій у німецько-російській війні і постановили в ніякім разі не дозволити на перемарш червоних військ.** Здається, що в тім випадку співпраця Совітів мусіла б обмежитися постачанням сирівців і матеріялу. Зараз побачимо, наскільки Москва **спроможна** виконати це справді недрібне завдання.

РОЛЯ ЧЕРВОНОЇ ПОВІТРЯНОЇ ФЛЬОТИ.

У звязку з трудноощами, що їх Польща і Румунія висувають проти безпосередньої військової співпраці з Совітами, багато говорять про повітряний пакт між Анґлією, Францією та СССР. Прихильники такого пакту вказують на те, що він дефінітивно змінив би у користь т. зв. демократичного бльоку відношення сил у повітрі. Оптимістичні знавці оцінюють число апаратів, що їх СССР міг би дати до розпорядження своїх союзників, на 10—15.000.

Тимчасом дійсність багато скромніша. Совітська повітряна фльота безперечно численна і добре вивінована, але число модерних мисливських літаків і бомбовиків, що як активні одиниці виконують тепер свою службу на західнім фронті, мабуть не перевищує 5.000 апаратів, а саме 1.800—2.000 мисливських літаків, одноплатівок типу „І. 16“, 1.200—1.500 бомбовиків, двомоторових, типу „СБ“; приблизно стільки розвідчих літаків типу „ЛР“ і поліпшеного „РФ“, 200—250 бомбовиків з дуже великим засягом акції „ЧКБ 26“ і якась скількість боєвих літаків, що спеціяльно збудовані до прямовісного лету „ДІ 6“. Старі 4-моторові бомбовики „ТБ 3“, з яких ще повинно залишитися кілька соток, могли б робити корисну послугу в ночі, якби мала швидкість цих апаратів не робила з них легку добичу для ворожих мисливських літаків.

Одноплатівка „І. 16“ і двомоторовий „СБ“ добре вивіновані і без сумніву рівновартні з модерними апаратами інших повітряних фльот. Вони віддали великі послуги в Еспанії, де „І. 16“, не зважаючи на його меншу швидкість, нераз виявився добрим при стрічі з більшими німецькими мисливськими літаками, саме завдяки великій ворушности апарату. Ті самі апарати спричинюють тепер у Китаю неабиякі труднощі японцям. Треба додати, що ці апарати, збудовані поміркованo, вимагають мало видатків на будову і консервацію в належнім стані та зокрема добре надаються до серійної фабрикації.

ПРОМИСЛОВА ОРҐАНІЗАЦІЯ.

Отже совітські літаки численні, скоро і добре озброєні, становлять дійсну силу, якслід приготовану, щоб відіграти велику ролю в европейськім конфлікті. Залишається ще пізнати справжню вартість російської **повітряної сили.** З 5.000—6.000 літаків в активній службі, приблизно одна четвертина не може літати з огляду на загальну мірноту „нелітаючого“ персоналу, як торік писав Ліндберґ у своїм відомім рефераті, за що совітська преса вилаяла його, як „шпига і донощика“.

Далі, не вважаючи на велике вивінування, яке в інших руках забезпечило б у тій царині повне й остаточне панування, москалі мабуть не могли б у скорому темпі доповнити знищеного матеріялу і не встигли б збудувати новий матеріял, рівновартний з новими заграничними прототипами, що їх там уліпшують безупину. Можна найти дві причини тієї слабої сторони: хиби у промисловій орґанізації і назадництво у совітській техніці.

Тепер совітський летунський промисл це один із нечисленних промислів, що працює розмірно добре. Але хоча фабрикація серій літаків „І. 16“ і „СБ“, що їх будують від 3—

4 років, ще функціонує незле, то не можна цього сказати про нові фабрикати. Їхня продукція припізнюється через низький рівень робітників і в першу чергу нових керманичів, через адміністративні перепони, інтервенції державної поліції, нефаховість шефів і безсилля підмайстрів, що мабуть зі страху „ослабли“. Тільки так можна пояснити обставину, що щойно тепер виробляють перші американські літаки Vultee, що їх на основі ліценції москалі могли будувати вже в 1937. р. Також невідомо, коли виробятимуть перші Consolidatet — гидропляни, що їх на основі ліценції москалі придбали перед 2—3 роками. Американські інжиніри, які мали доручення ввести нову конструкцію, відїхали назад не маючи змоги якслід докінчити свою місію.

Летунський промисл і збройний промисл взагалі можна прирівняти до горбків, що зводяться понад загальний пересічний рівень решти совітської промисловости, але коли ці горбки стають вищі, то теж їхня підстава стає більша і вони стають щораз більше залежні від інших державних промислових апаратів. Отже постачання сирівців, півфабрикатів та знаряддя висуває проблеми, які у Совітському Союзі ще далеко нерозвязані.

II.

Совітським конструкторам, що проявили велику ініціятиву між 1928 і 1934. рр. поталанило дігнати заграничну техніку і навіть випередити в деяких точках. Наприклад одноплатівка „І. 16“ і двомоторовий „СБ“ виробляли большевики в серіях уже тоді, як у Франції і Німеччині переводили щойно досліди з такими апаратами. Але совітські конструктори не зуміли затримати своєї вищо-

---

АР-ІЙ ЯВОРЕНКО. 2

АБРЕК.

Сотник-комaндант бригади передавав мені відтинок. Мій попередник віліхав ще до мого приїзду. Нагла хороба, висока гарячка не дозволили йому дочекатись мого повороту. Розуміється передача відбувалась поза фронтом, у команді бригади. Там він дав мені мапу терену, показав останні звіти і — кінець. „Ближчі — мовляв — інформації дадуть мені сотенні на місцях“. Вже перший погляд на мапу здивував мене.

— Пане сотнику — кажу — то собі нівроченьку відтинок. Яких бодай двацять кільометрів.

— Ні, помиляєтесь! — каже мені сотник— Ваш відтинок має докладно 26 км. Але це нічого страшного. Відтинок спокійний, телефони скрізь заложені. Ба, що більше: я постарався, щоб ви мали для себе коня. Ви маєте там у своїй команді щось 6 вістових кіннотчиків так, що можете мати завсіди коня для вжитку; але я постарався вам окремого коня, таки для вас. Завтра приведуть вам його.

— А хіба ж мій попередник пішки ходив?

— Ні, їздив, але не верхи, бо то старший чоловік і боявся коня — каже сміючись сотник — зате їздив візком з обозу, яким і ви зараз поїдете до свого місця постою.

Так дістав я приманливу для себе обітницю. Цілу війну я переходив пішки, аж нарешті дослужився до коня. Цікаво, який буде? Фантазія малювала мені обовязково карого коня, з буйною гривою, пушистим хвостом. На чолі міг мати білу стрілку... ноги, бодай задні, конче білі в копитках... В інших моментах прибирав той кінь іншу масть, але завсіди бачив я стрункого, вогнистого... бодай чи не араба... Начальник вістових булавний артилерії зголосив мені, що дістав приказ від ком. бриґ. поїхати на другий день до такого то двора, де є російський кінь. Підчас офензиви Керенського лишив його якийсь козацький старшина у дворі. За скоро натисли німці, так, що він не мав часу взяти коня; пішки втік. Власник двора зберіг коня для себе. Так він і досі там залишився. Все це розвідала жандармерія і дала знати командантові бригади. Команда наказала коня з сідлом як військову власність забрати від припадкового власника. На другий день привели мені його.

Вже перша зустріч принесла мені маленьке розчарування. Кінь не був карий. Темний шпак у яблука, задні ноги майже чорні. Гарна; форемна головка та буйна грива і хвіст достроювались до цілости зовсім не поганої. Та всеж це не був карий-вороний, у піснях оспівуваний кінь. Я приступив ближче, до нього, щоб приглянутись. Середній ріст, сильна грудна клітка, стрункі чисті ноги — все це було в порядку.

Треба було ще поглянути на вік. Та тут знову зарекомендувався мій новий знайомий зовсім погано. Пробував кусати... а коли нарешті мусів показати свої зуби, то вийшов на яв його поверх 10-ти літній вік. Наче засоромлений, що ми вкрали цю його тайну, почав скакати; бити ногами, пускався кусати. „Люта гадюка“! — заключив булавний, — „але такі люті коні бувають добрі під верх“. „Ану спробуйте котрий, — приказав я — які в нього ходи“.

Сам булавний був на це цікавий і зголосився до проби. Я не потребував боятись за нього, бо цей булавний, старий гарматчик, мав славу доброго їздця. Щодо коня то я був певний, що він зараз покаже свій темперамент у дикому герці. Та тут прийшло друге розчарування. Кінь храмав препогано, підбігав дрібненьким кроком, який до розпуки може довести їздця... Розчарування малювалось на лиці булавного і вістових кіннотчиків теж.

— Як будемо його називати, пане поручник? — питає булавний — може шімель або сивий?

— Ет — махнув я рукою — назвіть його калікa або ще краще старцун.

— Та хіба так — згодився зі мною якось вагаючись булавний, а звернувшись до стайнoго, додав:

— Возьміть його на стайню, та покличте куршміда; може він загвожджений, треба розкувати. (Далі буде).

сти. „Чистка" Сталіна, що змела 75%, а може й 90% кадр армії та адміністрації, не пощадила також лябораторій, які теж заплатили важке мито для безпеки „вождя". Відомий професор Тедолев, найбільший боєвик за совітську авіятику, що винайшов понад 40 прототипів (з яких коло третина побудована в серіях) — він, що майже сам один вивінував усі формації повітряної фльоти Совітів, — зник. Його посадили в тюрму на особистий приказ Сталіна. Мабуть цього знаменитого техніка вже розстріляли, а його найкращих співробітників постигла така сама доля.

Інший великий конструктор, Григорович, торік помер. Його кінець певне приспішили ті чотири роки, що він провів їх у тюрмі, наче б то за саботаж. Інший, Полікарпов, творець „І. 16", що товаришив у тюрмі Григоровичеві, тепер належить до Найвищої Ради і через те пропав для авіятики, хоч його мандат не має політичного значіння.

Тепер більшістю лябораторій кермують інжиніри, безперечно вірні сталінівці, але пересічні техніки і без якоїнебудь оригінальности. Вислід такий, що Радянський Союз мусить тепер звертатися до заграниці, головно до Злучених Держав, щоб йому доставили прототипи „Vultee", „Severski", „Boeing" і „Consolidatet" та мотори „Gnome", „Wright", „Hispano" і т. і.

ПОВЗИ.

Правда про совітську повітряну фльоту має значіння також для іншого роду зброї совітської армії, в першу чергу для її змоторизованих одиниць та її артилерії. Маршал Тугачевський, великий „механізатор" червоної армії, у своїх стратегічних плянах признавав дуже визначне місце для тактичного вжитку вмоторизованих одиниць. Завдяки цьому Совіти мають тепер на Заході 4.000—5.000 повзів усякої величини, починаючи від малих, скорих „танкеток" аж до повзів 40-тонових, правдивих рухомих фортець, що озброєні в одну гармату 75 мм., три гармати 37 мм. і в декілька скорострілів. На загал совітські повзи — імітації американських і анґлійських конструкцій, добре простудіювані і солідно наслідувані — робили в Еспанії неабияке враження і при ріжних нагодах показалися вищими від німецьких та італійських.

Тепер російські повзи, що ними кермує дбайливо вибрана і добре вправлена залога, уявляє собою велику силу. Але їхня вартість скоро змаліла би по перших тижнях війни, так само як вартість повітряної фльоти, бо совітський промисл не має змоги заступити на час знищеного матеріялу і вифабрикувати нові апарати, які можуть ставити чоло ворожому матеріялові, що його в довгій війні будуть уліпшувати та зміцнювати безупину.

АРТИЛЕРІЯ.

Ті самі причини ставлять межі справности совітській артилерії, дарма що керманичі червоної армії й особисто Сталін присвячують тепер велику увагу цьому родові зброї. Зла якість продукції заліза наражує російські гарматні цівки (дула) на зужиття три або чотири рази скоріше, ніж в інших европейських арміях. Назадництво в металевій техніці внеможливлює большевикам продукувати корабельні гармати і тяжку далекострільну артилерію. Донедавна постачала її большевикам Чехословаччина; вона теж була доставцем панцирних плит для російської морської фльоти, яку москалі почали будувати щойно від кількох років.

РОСІЙСЬКА ФЛЬОТА.

Ентузіясти і дитинні звеличники Совітського Союзу говорять залюбки про бльокаду Балтійського Моря совітською фльотою, яка буцімто могла би перешкодити доставам скандинавських держав для Німеччини.

Але воно дуже мало правдоподібне, щоб москалі, замість боронити фінського заливу, піднялися тої або іншої авантури на німецьких водах. Хоч активність на совітських корабельних шляхах в останніх роках велика, проте червона фльота все ще дуже слаба. До 1935. р. Совіти всю свою енерґію зосереджували на будову підводних човнів; тепер вони мають приблизно понад 150 підводних човнів, здебільша закладачів мін малого тонажу, що розміщені на Балтійському, Чорному Морі та Тихому Океані. Здається, що балтійська ескадра має 60 одиниць. Але цим малим човнам зовсім не стає в пригоді більша морська фльота, яка має лиш 2 чи 3 модерні кружляки по 8.000 тон, що їх побудували в Ленінграді італійські інжиніри (з яких деякі знаходяться тепер у сов. вязниці, обвинувачені у шпигунстві).

Дальше — совітська фльота складається лише з передавнених кораблів; деякі мають уже більше, ніж 20 літ. В Анґлії ще сміються на згадку про „Марата", адміральський корабель російської балтійської фльоти, що привіз совітську делеґацію на коронаційне свято в Портсмуті.

Вкінці пригадаймо, що корабельні варстати, нарівні з російськими фабриками літаків і повзів, зовсім не зуміють вирівнювати на час утрат, що їх москалі зазнають у війні.

ОБМЕЖЕНІ СОВІТСЬКІ МОЖЛИВОСТИ.

Як бачимо, поміч Совітів для Польщі або Румунії воєнним матеріялом була б обмежена, бо промисл СССР неспроможний доповнювати доволі скоро воєнне знаряддя, знищене у боях.

Одночасно, не вважаючи на своє бажання стабілізувати фронт на другій стороні совітських границь, москалі ледви чи відважились би кинути більшу частину свого озброєння в сумнівну акцію, поминаючи факт, що хиби совітської системи і двозначність їхньої політики мабуть не дозволяють їм дати видатну поміч союзницькому таборові. На це знаходимо доказ у судетськім питанні. Москалі, всупереч своїм обіцянкам, у критичнім моменті обмежили свою оферту співпраці до такої самої помочі, яку були дали республиканській Еспанії.

Повітряна фльота і змоторизовані воєнні сили Совітів могли б у короткій війні відіграти важну ролю, але в довгій війні годі вязати великі надії зі Совітами. Вже тепер, у мирнім часі, совітський збройовий промисл працює на границі своєї спроможности і він — у противенстві до промислу інших країн — не має ніякої змоги поширитися в разі війни.

Анґлія і Франція зясовують собі теперішній стан російського озброєння, і тому мусять бути незвичайно обережні, коли йде про військовий союз зі Совітами, зокрема щодо повітряного пакту. Щоб така мілітарна співпраця стала ефективна, то зі союзом мусіла би йти в парі технічна й економічна допомога, яка вможливила б москалям, при підтримці анґлійських і французьких спеціялістів, виробляти в дуже великих серіях деякі типи зброї. У Франції та в Анґлії думають, що це був би один із найкращих засобів дати союзникам перевагу над „віссю". Та це було б можливе, якщо Совіти покінчили би зі своїми поліційними методами, які цілком паралізують працю, також і чужинців. Як довго Г. П. У. підозріває найльояльніших чужинців у шпіонажі і т. і. — успішна праця неможлива.

[С]ССР — ДОСТАВЕЦЬ ХАРЧІВ І СИРІВЦІВ?

Кажуть, що Совіти могли б у кожному разі постачати харчі, сирівці і півфабрикати сусіднім державам. Тимчасом і така поміч могла би бути дуже обмежена. На першому місці стрічаємо питання транспорту, яке за[...] ще чекає на розвязку. Російський транспо[рт] у такім лихім стані, що деякі фабрики у Мо[с]скві з огляду на недостачу камінного вугілля минулої зими не могли працювати. Крім того відіграє ще важну ролю сам ужиток деяких [сирових] матеріялів, що незвичайно поширений в СССР. Наприклад: збільшення краєвого вжитку бензини таке велике, що вивіз деяких д[о]линок державної продукції з року на рік скільки відповідально зменшується. За цей стан відповідальний у першу чергу аґрарний колективізм. Змоторизоване рільниче знаряддя зуживає кожного року 10 міліонів тон бензини і нафти; сколективізовані селяни вже не стараються за власні коні. У 1916. р. Росія плекала 36 міліонів коней, а тепер лиш 16 міліонів.

У висновку приходиться ствердити, що СССР тепер не всилі дати допомогу своїм союзникам у довгій війні. Щоправда, у короткій війні міг би він дати союзникам велику ст[...] але — як ми сказали — це велике питання, чи Москва охоча до цього. Отже одинокі, на що в нинішніх обставинах Льондон і Париж рахують, це поміч в обмеженім обсягу для безпосередніх сусідніх держав Радянського Союзу на випадок війни, тобто для Польщі, Румунії та евентуально для балтійських держав, які тієї помочі не бажають собі!

Що писало „Діло" 50 років тому.

Субота, 22 червня 1889.

КЛАДНО.

„У Кладні прийшло було в четвер до небезпечних заворушень. Там арештували якогось робітника, що вдарив був поліцінта. Люди станули в його обороні і з того прийшло до великих заворушень. Робітники відбили арештованого і потім кинулися на дім гірничого директора і бурмістра і стали все руйнувати. Тоді виступили жандарми, почали стріляти і вбили 12 осіб. Після того арештовано більше як 100 людей, з яких частину відвезено до Праги.

„ЗБРОЄННЯ РОСІЇ ПРИБРАЛИ ВЖЕ ТАКІ РОЗМІРИ..."

„Деякі німецькі часописи подали вістку, що німецький генеральний штаб, чи радше його шеф ген. Вальдерзе, подав недавно тому, майже безпосередньо після відомого тосту царя у Петергофі, німецькому цісареві обширний меморіял, в якому доказує, що збросння Росії, особливо на німецькій границі, прибрали вже такі розміри, що німецькому урядові прийдеться незадовго поважно запитати, в якій цілі все те діється. „Гамб. Нахріхтен" дістали в цій справі, очевидно, інспіроване письмо з Берліна, в якім називають усі ті вістки „нагінкою до війни". Дальше це письмо каже, що якась військова партія хоче конче робити політику поза політикою кн. Бісмарка й уживає до того деяких орґанів, які подають тривожні вістки і дражнять сусідів. Вкінці сказано: „Треба рішуче заявити, що тепер нема ніякої причини побоюватися війни, навпаки, війна Росії у спілці з Францією проти миролюбних держав має мало виглядів і такий погляд є справді в зацікавлених колах. Росія аж до квітня 1889 р. скріпила свої військові позиції на Заході в тому обсмі, як це постановила 1888 року і від того часу не робить нічого".

СТРАТИЛИ ШПІОНА У КРАКОВІ.

ВАРШАВА, ПАТ. Дня 16-го червня ц. р. на наглій розправі військового окружного суду в Кракові засудили запасного гарматчика Альфонса Кіцінгера за шпіонажу на користь Німеччини. Присуд виконали 17. червня ц. р.

АНҐЛІЯ ХОЧЕ УСУНУТИ ВСІ СУМНІВИ СОВІТІВ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Льондонські часописи пишуть, що анґлійський уряд за останніх 24 годин поробив рішучі заходи, щоб приспішити заключення анґлійсько-французько-совітського пакту проти агресії. Згідно з тими вістками сер Віліям Сідс, анґлійський амбасадор у Москві, дістав у понеділок нові інструкції, на підставі яких він і спеціяльний висланець Стренг користуються широкими повновластями, щоб безпроволочно заключити повний оборонний союз з Совітами. Нові інструкції мають на меті усунути всі сумніви, які совітський уряд міг би ще мати щодо щирости Анґлії. В Льондоні рахують тепер на те, що після тих інструкцій переговори підуть тепер швидко вперед і ще до кінця цього тижня прийде до повного порозуміння. На всякий випадок нова анґлійська ініціятива виявить, до якої міри совітський уряд справді бажає собі союзу з Анґлією та Францією. Преса гадає, що той новий хід Анґлії викликали події на Далекому Сході.

—o—

ФРАНЦІЯ ЗАКЛЮЧИТЬ ІЗ ТУРЕЧЧИНОЮ ДВА ДОГОВОРИ.

СТАМБУЛ, ПАТ. Турецька преса пише, що в найближчих днях Франція заключить з Туреччиною два договори: 1) у справі прилучення Гатаю (санджаку Александрети) до Туреччини і 2) що торкається спільної декляpації у справі взаємної допомоги у східній частині Середземного Моря. Перший договір підпишуть у Парижі ,другий в Анкарі.

—o—

ЩОРАЗ БІЛЬШЕ ЖІНОК ВЧИТЬСЯ ЛЕТУНСТВА.

МОНТРЕАЛ, ПАТ. В Канаді щораз більше жінок горнеться до летунства. Після іспитів, що відбудуться в цьому сезоні, Канада матиме коло 100 пільоток ,що зібрані у 22-ох летунських клюбах. Є загальна думка, що якби кошт був нижчий, то було би більше аматорок летунського вишколу, бо тепер можуть собі на це дозволити тільки багатші.

—o-o—

ПРОЦЕС ПРОТИ НІМЕЦЬКИХ ПОЛІЦИСТІВ ПРИПИНИЛИ.

ПРАГА, ПАТ. Процес проти двох вахмайстрів німецької поліції, яких обвинувачують у вбивстві чеського урядовця в Наході відложили. Відложення процесу мотивують тим, що слід покликати знавців із ділянки психіятрії. Тому імовірно покличуть професора університету в Берліні д-ра Мілергесса, або професора університету у Бресляві д-ра Буца. Чеський професор психіятрії у Празі, як відомо мае европейську славу.

Анґлія не признає анексії Чехословаччини.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Парляментарний державний підсекретар закордонних справ Батлер заявив у Палаті Громад, що старaючись про згоду німецького уряду на створення в Празі анґлійського ґенерального консуляту, що мав би завдання видавати візи для втікачів та інших осіб, яких Анґлія мала б намір прийняти, анґлійський уряд ще цим не змінив свого становища у справі анексії Чехословаччини. Посол Лейбур Парті Флетчер поставив тоді додаткове питання: чи уряд старaючись про створення ґенерального консуляту в Празі не признав тимсамим леґальности анексії.

На це віцеміністр Батлер заявив: Так не є, я підкреслив, що це не значить зміни становища. Уряд Його Кор. Величества ствердив, що ця анексія не має леґальної підстави.

Гітлер цікавиться арабською справою.

БЕРЛІН, ПАТ. Анґлійські кола в Берліні живо коментують відвідини у канцлера Гітлера Кґаліда Ал Гуда, надзвичайного висланця короля Ібн Савда, який — як це щойно тепер виявляється — сидів у Німеччині три тижні, заки Гітлер його прийняв. Хочаміродатні німецькі кола твердять, що це були куртуазійні відвідини за відвідини німецького посла в Баґдаді Ґрабба у короля Ібн Савда, то все-ж подають, що в часі тригодинної розмови з канцлером Гітлером порушено арабські справи, щодо яких Райх виявляє велике зацікавлення. Кґалід Ал Гуд вернувся до Баґдаду.

—o—

Памяті великого українця.

У десяті роковини смерти Е. Х. Чикаленка.

Історія українського визвольного руху знає дві категорії заслужених людей: у першій мірі письменників та вчених, в другій мірі організаторів та меценатів. Тому, що історію пишуть письменники та вчені, то вони для людей „свого фаху" мають більше зрозуміння й не щадять часу й місця для возвеличення їх заслуг. Зате заслужені люди другої категорії мусять задовольнятись якимнебудь віддеглим кутком і кількома рядками десь наприкінці розділу.

Евген Харлампович Чикаленко письменником не був, хоч мав до цього більше права, ніж хто інший. Він знав народню мову, як мало хто з його сучасників, він знав життя й людей, багато їздив, учився й читав. Але замолоду його письменницькі аспірації не йшли далі чисто-практичних „Розмов про сільське хазяйство", а наприкінці своїх днів він списав, також під тиском практичної необхідности, свої „Спомини", які видало „Діло". Правда, обидва ці твори займають визначне місце в історії українського відродження, але історик усетаки не зарахує їх автора між письменників та вчених. А це значить, що його імя буде живим поняттям для тих, що його знали особисто, але для дальших покоління воно вже все більш і більш ставатиме абстракцією.

Тим більше мусять люди, що за життя Е. Х. Чикаленка належали до його оточення, дбати про те, щоб жива память про нього передавалась із покоління в покоління. Це не тільки обовязок вдячности, але також педагогічний. Скільки таких українців, що їх можна виставляти як зразок, гідний наслідування? Скільки в нас — не інтимних (про ці нема мови), а громадських життеписів, що витримують найяскравіше світло? Скільки в нас життевих ліній, що від початку до кінця не заломились, а рівно й неухильно вели до єдиної високої мети?

Чикаленко належав до покоління, про яке один з його сучасників висловився, що тоді „українців було мало й усі вони були чесні". Але й чесність має свої традиції. Розумілось само собою, що українство тоді вимагало жертв, що бути українцем означало давати, а не брати. Але можна давати й давати. Один дає десяту частину свого маєтку й гадає, що дав багато. Другий дає половину й гадає, що дав іще більше. Чикаленко дав усе: ввесь свій маєток, усього себе, свою працю, свій час, своє здоровля, свою родину, свою домівку — ціле своє життя.

Він почав господарювати, маючи три тисячі десятин землі, а скінчив, маючи триста. Де поділась решта? Вона пішла на Наукове Товариство імени Шевченка, на львівську „Просвіту", на Академічний Дім у Львові, на різні корисні видання та головно на „Раду", цю першу ластівку вільної української преси на Придніпрянщині. „Рада" давала великі дефіцити, „Рада" сварила Чикаленка з представниками його касти, „Рада" не давала йому й повного морального задоволення, бо часто друкувала речі, які йому не подобались, „Рада" руйнувала його здоровля, бо наражала його на конфлікти з царською владою та поодинокими людьми, на яких йому залежало. Що-осени він ходив жовтий, як цитрина („у пана печінка болить"), ціла редакція затаювала дух („будемо чи не будемо на той рік виходити?"), — але десь у середині листопада нарешті зявлялась довго очікувана оповістка: Приймається передплата на рік 19.. на єдину щоденну українську газету „Раду". Й усі віддихали з полегкістю: значить, ще рік живемо...

Що це означало для Чикаленка? Це означало продати ще 50 чи 100 десятин землі, їздити третьою клясою, обмежувати своїх дітей в їх видатках на студії чи подорожі, вислухувати докори, що він „руйнує свою родину". Це також означало бити пороги в інших заможних українців чи „малоросів", щоб вони йому хоч трохи помагали нести його тягар. Але це також означало сіяти добро та збірати невдячність, бо часто ті зарозумілі „хенії", яких він годував своїм хлібом, віддячувались йому злісними карикатурами.

Та за „Радою" він не забував і інших потреб української культури. Разом із В. М. Леонтовичем він заснував Товариство допомоги українським письменникам, підтримував книгарню „Київської Старини", київську „Просвіту" й численні інші національні установи. До нього не треба було приходити й просити — він сам знав, де потрібна поміч і без зайвих слів її давав.

Тяжко помилився б той, хто, не знавши Чикаленка особисто, подумав би, що це був тільки мішок із грішми, який розвязувався, коли було треба. Це була й людина високих людських вартостей. Він умів гуртувати довкола себе людей, в його товаристві було тепло і легко. „Понеділки" в його затишній київській домівці на Маріїнсько-Благовіщенській 56 були справжнім святом для тих, хто мав щастя брати в них участь. І не пишне частування творило той піднесений святочний настрій (частування в дійсности було дуже скромне), а особа господаря, яка поширювала довкола себе атмосферу високої духовости й одночасно милої привітности. Хто-хто тільки не перебував на цих „понеділках"! Для багатьох вони були відпочинком від турбот і каторги цілого тижня, для інших місцем по-

Що чувати в Хусті.

Варшава, 20. червня.

Наспіло сюди декілька нових вісток з Карпатської України, зокрема з Хусту (цю назву побіч мадярської уміщує покищо мадярська пошта кирилицею на поштових стампілях).

Настрої серед українців у Хусті невеселі, пригноблені. Багато говорять там тепер про долю Словаччини, сподіваючись, що вона всеж матиме змогу і спромогу удержати свої автономічні права і не буде безпощадно та безкомпромісово „згерманізована" під державно-територіяльним оглядом.

Життя серед хустенських українців — далеке від нормального. Перебувають там м. і.: обі сестри о. през. Волошина Ольга і Леона та о. д-р Люловик Міня, б. єпископський канцлер і парох у Великому Бичкові. Б. начальник суду в Хусті, судля Рубинович знаходиться досі у мадярській вязниці в Берегові. Суддя Августин Дутка виїхав вже до Німеччини. Дітьми о. Лара, про якого писало „Діло" на днях, заопікувалися добрі люди.

Жити в Хусті стало тяжко не лише українцям, але й тим, що спершу раділи новим ладом. Мадяризація з кожним днем посилюється. Серед населення кружляють у найріжніших верзіях, нишком та тим більше жадібно коментовані чутки про швидку зміну ситуації, нові події та багато багато інших. Цікаво, що німецька меншина в Хусті почуває себе самопевно та не дуже пристає з мадярською верхівкою. КТВ.

—o—

Авдієнції на замку.

ВАРШАВА, 20. 6. ПАТ. Президент Мосьціцький прийняв сьогодні у присутності маршала Сьмігалого-Ридза прем'єра Славой-Складковського і віцепрем'єра Квятковського, які реферували президентові теперішні праці уряду. Сьогодні прийняв президент теж міністра справедливости В. Грабовського.

Англійський уряд радить

ЛЬОНДОН, 20. 6. ПАТ. Комітет для закордонних справ англійського уряду зійшовся сьогодні знову, щоб обговорити міжнародню ситуацію.

Нунцій Кортезі вернувся до Риму.

ЧІТТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, 20. 6. ПАТ. Апостольський нунцій у Варшаві монс. Кортезі, який прибув учора до Риму, був сьогодні на авдієнції в державного секретаря кардинала Маліоне.

Чи знаєте Ви, кілько є неписьменних у Вашій громаді? Чи Ви особисто причинилися до того, щоб вони стали письменні та свідомі? В допомогу стане Вам книжечка-буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що її видала „Просвіта" в ціні 50 сот. за примірник. Придбайте собі її як-стій! УЧІТЬ НЕПИСЬМЕННИХ!

Дрібні вістки.

Румунський уряд закупив в Англії більшу партію одностроїв та виряду для своєї армії.

До Анкари приїхала англійська військова місія, яка має навязати контакт із турецькою військовою владою у звязку з заключенням англійсько-турецьким договором. Одночасно в Льондоні перебуває турецька військова місія.

Еспанські республиканські політики з Неґріном та Альварез дель Вайо у проводі, що перебувають тепер у Мексику, вирішили повести боротьбу з франківським рухом у цілій Америці, особливо у південній, де Фалянга та інші рухи, що симпатизують із націоналістами, дуже сильні.

Двомоторовий літак совітського летуна Коккінакі, що впав на острівець на північ від провінції Новий Бруншвік, перевезли розібраний до Галіфаксу, де його навантажать на совітський корабель „Альґа Альґа".

бачення та щирої розмови з потрібними людьми, ще для інших школою товариського виховання у вищім розумінні цього слова. Таку саму ролю, тільки вже для вужчого кругу людей, відогравала Чикаленкова Кононівка на Полтавщині. Тут відпочивали й набирали сил Коцюбинський (там повстало його роскішне „Інтермеццо"), Єфремов, Винниченко, сюди приїздили гості з Галичини. І тут постать господаря була духовим осередком подій і розмов, і тут він не брав, а давав.

Революція 1917-го року й могутній розмах українського національного руху показали, що Чикаленкова праця не пішла марно. Усі діячі цього руху так чи інакше пройшли через „Раду", через Чикаленкові „понеділки", через Кононівку, всі так чи інакше завдячували „панові" хто шматок хліба, хто добру науку, а хто й життя. А маси, що як хвиля несли тих діячів на собі, виховались не на чім іншім, як на „Раді", бо це була в часі між двома революціями єдина школа національної свідомости у Наддніпрянській Україні.

•

Це все варта пригадати нинішньому поколінню, хоч від Чикаленкової смерти минуло тільки десять літ і хоч багато його сучасників ще живе. Більше того, живуть ще деякі люди його школи, що тримаються засади: краще давати, ніж брати. Але таких людей стає все менше, а такої людини, як Чикаленко, взагалі нема, та не знати, чи коли й була. Тому треба тримати його память у високій пошані, бо рідна справа все ще вимагає жертв. І для прийдешніх поколінь приклад і взір Чикаленка мусить залишитись мірилом: так колись люди жили для рідного краю — і так для нього треба жити.

Сірожиха.

Прага, кінець червня 1939. р.

Анґлія за всяку ціну вяжеться зі Совітами?

Московські розмови торкаються тільки Европи, не Сходу.

ЛЬОНДОН, 20. 6. Ройтер повідомляє, що вістки, які поширено, буцімто Далекий Схід обхоплено розмовами, що ведуться між Стренгом і Молотовом, на думку британійських урядових кол зовсім неправдиві. Ройтер довідується, що в Москві ведуть розмови виключно на европейській підставі.

Підкомітет закордонних справ британійського уряду, який радив сьогодні під проводом Чемберлена рішив дати британійським неґоціяторам Сідсові й Стренгові вільну руку до прийняття формули у справі ґарантій для балтійських держав, що їх вимагають Совіти. Одначе вільну руку дав комітет під умовою, що балтійські держави не будуть названі і що редакція формули буде загальна. На тій підставі французький та англійський уряд зобовяжуться автоматично прийти Совітам з допомогою, якщо совітський уряд був би приневолений з приводу загроження інтеґральности, чи незалежности котрогонебудь зі своїх сусідів, почати воєнну акцію. Британійські кола сподіються, що така формула буде задовільна для Совітів ,бо в іншому разі зродиться сумнів у щирість совітського уряду.

ТАСС СПРОСТОВУЄ...

МОСКВА, 21. 6. ТАСС заявляє, що він дістав повновласть заперечити вістку ДНБ про совітські домагання щодо англійських ґарантій на Далекому Сході. Такі домагання висунули Совіти буцімто Стренґові підчас його стрічі з Молотовом. ТАСС заявляє, що така вістка не має ніяких підстав і є звичайною видумкою.

Італійська фльота пливе до Еспанії.

РИМ, 20. 6. ПАТ. Італійські воєнні кораблі I ескадри, які виплили вчора з Неаполю прибудуть завтра до Пальми на Мальорці. Окремий кореспондент „Массаджеро", який находиться на чердаку кружляка „Дункан", повідомляє, що по приїзді на Балеарські острови ескадру поділять на дві групи, з яких одна відвідає пристані еспанського Марока та Портуґалії, друга загостить до еспанських пристаней.

РЕЙД ІТАЛІЙСЬКОЇ ФЛЬОТИ ВВАЖАЮТЬ У ФРАНЦІЇ ДЕМОНСТРАЦІЄЮ.

ПАРИЖ, ПАТ. Вістка про те, що італійська воєнна фльота виплила до еспанських та малоазійських берегів, вважають у Парижі політичною демонстрацією Італії, яка хоче в той спосіб пригадати Франції та Анґлії про свої претенсії на Середземному морі. Французька преса підкреслює, що рейд італійської фльоти та наради представників німецької та італійської маринарки відбуваються саме в тому часі, коли провідники італійської політики думають, що Велика Британія занята подіями на Сході.

НАРАДИ МІЖ ГОЛОВНИМИ КОМАНДАНТАМИ ІТАЛІЙСЬКОЇ ТА НІМЕЦЬКОЇ ФЛЬОТИ.

ПАРИЖ, 20. 6. Авас подає з Фрідріхсгафен, що у вівторок пополудні почалися розмови між головними командантами фльот: італійської та німецької адм. Кавараре й адм. Редером.

Авдієнції дипльоматів у мін. Бонне.

ПАРИЖ, 20. 6. ПАТ. Мін. Бонне прийняв сьогодні на авдієнції еспанського амбасадора в Парижі Дехуеріка, французького амбасадора в Еспанії мар. Петена, польського амбасадора Лукасевича та ген. резидента Франції у Мароку Ноґі.

Анґлійсько-французькі наради в Сінґапурі.

СІНҐАПУР. Сьогодні прибув сюди на кораблі „Кент" адмірал Нобл та командант англійських частин у Китаю ген. Ґрассеґ, щоб відбути конференцію з представниками французької адміралії на Далекому Сході, які прибудуть завтра. Головним завданням тієї конференції є координації військових французько - англійських плянів на Далекому Сході.

Арештування серед хорватських терористів.

БІЛГОРОД, 20. 6. ПАТ. В останніх днях переведено в Сараєві численні арештування у звязку з тим, що у Загребі викрили хорватську терористичну організацію, яка минулої зими виконала низку терористичних замахів. „Правда" подає, що поліція виявила пропаґандивні брошури і сконфіскувала зброю, вибухові матеріяли тощо. Дальші подробиці слідства держить поліція у тайні.

—o—

Єгипетський міністр в Анкарі.

АНКАРА, 20. 6. ПАТ. Сьогодні прибув до Анкари єгипетський міністр закордонних справ в урядові відвідини. Вечором витали єгипетського гостя бенкетом в міністерстві закордонних справ. В тоастах турецький і єгипетський міністри підкреслили близькі взаємини, які від століть тривають між обома державами та значіння тих взаємин у східній частині Середземного моря. Оба міністри підкреслили ще мирне наставлення їх урядів.

Страйк китайських робітників у Сінґапурі.

СІНҐАПУР, 20. 6. ПАТ. Чотири тисячі китайських і малайських робітників, які працювали при будові укріплень та морської бази, покинули сьогодні працю. Проводом страйку, як заявляють робітники є за малі заробітки.

З природи і життя.

З МЕДИЧНОГО СВІТУ.

Здоровля поборових у б. Австрії.

В німецькій лікарській пресі появилися цікаві висліди про обсервації над здоровлям поборових в б. Австрії. І так річник 1917-ий давньої Австрії має 75,7 відс. здібних до військової служби. Хлібороби та лісники доставляють 30,77 відс. поборових, з чого 70 відс. здібних до військової служби. Робітники металевого промислу дають 81,55 відс. здібних, тобто значно перевищають хліборобів. Пересічний ріст вояків з Німеччини вищий ніж вояків з б. Австрії. І так Німеччина має 3,9 відс. поборових нижче 154 цм., Австрія 4,60 відс. Зате що 4-ий вояк з Німеччини має зіпсовані зуби, з Австрії що 3-ій. У Німеччині ствердили воля (переріст борлакової залози) в 7,5 відс., в Австрії в 16,7.

Лікування воєнних ран в Еспанії.

Еспанська війна спростила значно лікування ран. Причиною цього був брак матеріалів до лікування ран. Підчас війни вживали дуже ощадно ліків та вати, залишаючи лікування ран вояків цілющим силам природи. Рани пацієнтів, що лежали в ліжках, хоронили металевими клітками, коли ж було багато виділини, тоді внутрішню стіну клітки вистелювали ватою, не дотикаючи рани. Вату змінювали тільки на випадок потреби. Потім вистелювали клітку батистом або смарували цинковою мастю. Як кажуть еспанські лікарі, таке примітивне, майже без обвивання, лікування ран, давало дуже добрі висліди.

Сифіліс у Румунії.

Тепер у Румунії є 147.000 хорих на сифіліс. З того 61 відс. в лікуванні. Смертність від хоріб на тлі сифілісу доходить до 1 відс. усіх смертних випадків.

Боротьба з малярією в Італії.

Одним із нещасть Італії була донедавна малярія, що була поширена в багнистих околицях Італії, головно в околицях Кампанії. Недавно преса подавала вістки про створення кількох нових міст на давніх багнах, що стали врожайними полями, замість давніх розсадників комарів, що розносили по Італії малярію. Боротьба з малярією тривала кільканацять літ, заки дала такі гарні висліди. Ці змагання ілюструє обширний звіт, що його видав комітет для боротьби з малярією, який представляє працю над знищенням малярії за 15 літ. З нього видно, що населення деяких околиць, досі майже незалюднених, зросло. І так в м. Агро Понтіно зросло число населення по висушенні багон з 1,800 в 1924. р. на 40,430 в 1933. р., частота занедужання на малярію впала до 2 відс., смерть від малярії до пів відс. В інших місцевостях на висушених багнах від 1934. р. не було ніодного випадку малярії, а в м. Торре Оленоля, що колись було болотнисте і було розсадником малярії, заложили навіть надморську здоровну кольонію для дітей.

Дива з життя мурашок.

Один із цікавих проявів побуту мурашок —це втримування „домашньої худоби“, що доставляє їм солодкого соку. Цією „домашньою худобою“ є звичайні мшиці, якими чорні мурашки дбайливо опікуються. Ще цікавіші способи приладжування поживи мають американські мурашки-кравці, названі так за їх величезні щоки, подібні до ножиць. Вони живуть у велитенських гніздах, що займають часом коло 100 кв. м. поверхні і сягають до 10 м. вглиб землі. Ті мурашки волочаться великими громадами, роблячи виправи по молоду цукрову трощу, листя бананів і помаранч. Вони спричинюють міліонові шкоди в плянтаціях. Коли мурашка-кравець натрапить на відповідну рослину, витинає щоками кусень листка і тримаючи його над собою мандрує в ним до гнізда. Разом зі сотнями своїх товаришок складає добичу у великих (до 70 цм проміру) коморах, в яких спеціяльні робітниці приладжують з них поживу для спеціяльного роду грибка, що на тій поживі незвичайно сильно розвивається. Підчас росту грибка мурашки відтинають його нитки, на яких мали б витворитися зародні. На так „скастрованому“ грибку творяться булавкуваті згрубіння, які є поживою мурашок. Частина робітниць займається збором тих булавок, якими масою кормить личинки і королеви матки. Не вважаючи на таку широку „господарку“ у гнізді панує зразковий порядок, останки рослин, трупи мурашок та інші занечищення мурашки зносять до окремої комори-смітника. Цікаве, що комахи дуже добре розуміють ролю грибка в годівлі. З хвилиною, коли молоді самиці вемігровують з гнізда, кожна з них забирає зі собою кольонії грибка, і в нових оселях закладають нові городи.

Пливкі овочі.

Нема вже мабуть людини, яка не знала б вартости овочів для здоровля. Найважнішим їх складником є вітаміни, хемічні сполуки, що вже в дуже малих кількостях діють сильно на живий організм, витворюючи і підтримуючи в нім відпорність проти шкідливих зверхніх впливів. Їм завдячуємо у великій мірі правильну працю наших нервів, змислових органів, гормонів тощо. Крім цього важного значіння, що вони є майже єдиним джерелом вітамін, овочі мають ще інші, також важні, прикмети, які створюють з них один з найконечніших складників людської поживи. Овочі мають у собі рослинні субстанції, що регулюють працю кишок, діючи переважно легко розвільнююче. Перед кількома роками лікарі відкрили, що свіжі яблука — найліпший лік проти червінки. Ця недуга, що колись належала до найбільш загрозливих і найбільш виснажливих заразливих недуг, сьогодні проходить дуже лагідно, коли її лікувати тільки самими яблуками. Досить трьох днів, підчас яких хорий на червінку споживає тільки самі яблука 1—1,5 кг. денно, щоби цілком опанувати цю недугу. Під цілющим впливом таємної ще субстанції, що находиться в яблуках, припиняються криваві, виснажливі бігунки у червінці, і хорий приходить незвичайно скоро до повного здоровля.

Пливкі овочі.

На жаль свіжих овочів не можемо мати цілий рік, хочби тому, що взимі і перед новим збором вони дуже дорогі. Буває, що в той час наші звичайні яблука такі дорогі, як спроваджувані з тепліших країв помаранчі. Тому не диво, що цілий ряд промислових метод овочевих перерібок служить до того, щоб використати всі цінні прикмети овочів і подати їх у смачній та можливо дешевій формі консументам. Перерібкою овочів у нас займається виновий промисл, горальничий, мармеляданий, консервовий, соковий і сушарський. Але ніякий з тих овочевих промислів не розбудований як слід, бо два перші обложені великими податками і тому їх продукти (овочеві вина і т. п.) дорогі, — три інші методи перерібки овочів (мармеляди, овочеві консерви, соки) також дорогі, бо необхідний для них цукор, якого ціна висока.

Малий розвиток тих овочевих перетворів є причиною того, що у нас міліони кільограмів усяких овочів щороку йде на марне; овочі, що їх у нас переважно плекають належать до другої кляси і не всі надаються до консумції й особливо до зберігання, бо в свіжому стані швидко псуються. Їх можна ужити до овочевих перерібок.

Овочі на Заході.

Народи західнього світа вже віддавна мають розбудований промисл овочевих перерібок. Головно велику ролю у відживі людей Заходу відграє майже незнаний у нас т. зв. **пливкий овоч.** Він починає у Польщі щойно появлятися; знають його та вживають головно на заході держави. Пливким овочем називають відсвіжний здоровий напиток без алькоголю, готовий до вжитку, що його дістають витискаючи свіжі, неферментовані овочі. В ньому нема ніяких хемічних додатків, додають тільки трохи води, щоб обнизити його квасоту і легко досолоджують цукром. Така перерібка овочів вимагає, розуміється, незвичайної дбайливости та чистоти в приладженні тому, що не дається ніяких хемічних засобів, які консервують.

Під здоровляним оглядом той напиток стоїть дуже високо. Він має майже всі складники, з винятком товщу, що їх потребує людський організм. Він має воду, мінеральні солі, яких багато в овочах, цукор, білок, вітаміни тощо, словом усі складники, що їх має свіжий овоч, — тому зрештою і назвали його пливким овочем.

Продукція пливких овочів.

Продукція пливких овочів має велике суспільно-господарське значіння. Вона зуживає велику надвишку свіжих овочів, даючи з одного боку дохід власникам садів, у яких багато овочів, головно другої чи третьої сорти марнується, і з другого боку громадянству дає новий відживний продукт, що має велике значіння для піднесення та втримання здоровля, головно в зимових місяцях, коли важко за свіжі овочі. Пливкі овочі мають велике значіння для осіб, яким недужий кормовий провід утруднює спожиття свіжих важко стравних овочів. З огляду на згадані цінні прикмети пливких овочів, їх продукцію розбудували широко в деяких краях Заходу, головно в Німеччині, Швайцарії, Англії, Америці. І так нпр. в міру зросту зрозуміння користей з того роду овочевої перерібки, продукція пливких овочів у Німеччині піднеслася з 2,5 міліона літрів у 1928. р. на 30 міл. л. у 1934. р. і зростає постійно далі. Головно споживають там яблука в пливкому стані, бо вони найсмачніші (85 відс. усієї продукції пливких овочів).

Таксамо велика консумція цього напитку у Швайцарії, де його пропаганда величезна з господарсько-здоровляних причин.

У Польщі продукція цього напитку щойно в початках. У кожному випадку цим новим способом споживання овочів зацікавилися вже ріжні овочеві фабрики й лікарі. Безумовно зацікавляться ним і союзи абстинентів, бо новий напиток не має зовсім алькоголю, до того-ж він смачний та відсвіжний. Крім цих здоровляних оглядів, продукція пливких овочів може мати велике значіння спеціяльно у нас, бо широкий загал нашого селянства має у своїх садах часто надмір овочів, що не надаються до консумції, зате можна б з них виробляти пливкі овочі, що заступили б усякі лімонади нераз з підозрілих фабричок, якими у літню пору наш край залитий. Продукція пливких овочів з наших дешевих другорядних овочів дала б нам з одного боку високовартісний і смачний напиток, з другого заробіток і гріш нашим садівникам.

—o—

НОВИНКИ

21
ЧЕРВЕНЬ

ЧЕТВЕР

Ст. ст. 9. червня 1939
Теклі, Карила.
Лат. Павлина.
Сонце: хід — 3.15, захід — 19.37.
Місяць: схід — 10.06, захід — 23.0

Завтра: 23. червня. Пятниця
Ст. ст. 10. червня 1939.
Тимотея.
Лат. Зенона.
Сонце: схід — 3.15, захід — 19.37.
Місяць: схід — 11.22, захід — 23.32.

— **В Українськім Лікарськім Товаристві** чергові сходини членів в пятницю 23. ц. м. в год. 7 ввечір у власній домівці. На сходинах відчитає д-р Осип Філяс звіт з діяльности педіятричного відділу українського Шпиталя за перший рік праці. 1290

— **Ступінь доктора фільософії у львівському** університеті з ділянки етнографії з етнольогією дістав м-р **Роман Гарасимчук.**

— **Замкнені реколекції для мужчин інтелігентів.** У звязку з торжествами з нагоди ювілею 950-ліття хрещення України відбудуться заходом Генерального Інституту Католицької Акції у Львові замкнені реколекції для мужчин інтелігентів (і студентів високих шкіл) у днях від 26. до 30. червня ц. р. Реколекції відбудуться в малій семинарії при вул. Оборони Львова 3; початок 26-го вечором. Оплата за мешкання й удержання за ввесь час реколекцій в окремій кімнаті 12 зол., у двійковій 10 зол.; для студентів можлива знижка. Рефлектанти надішлють письменні зголошення на адресу: Ген. Інститут Католицької Акції у Львові, Новий Світ 22, найпізніше до дня 24. червня ц. р. Кожний учасник візьме зі собою коцик до накривання та заголовок.

— **Іспит зрілости в державній академічній ґімназії у Львові** відбувся у днях 8.—24. травня ц. р. під проводом директора ґімназії п. Северина Лешія як предсідника. Іспит склали: І. в гуманістичному виділі: 1) Бучацька Олександра, 2) Бучацька Марія, 3) Чура Ярослав, 4) Доценко Іраїда, 5) Фіґоль Микола, 6) Федишин Богдан, 7) Головка Олександра, 8) Ярошук Зиновій, 9) Калинович Оксана, 10) Казанівський Добромир, 11) Кульчицький-Цмайло Мирослав, 12) Кунинець Богдан, 13) Левицька Марія, 14) Лисяк Роман, 15) Мундяк Ольга, 16) Миколаєвич Ксеня, 17) Пеленська Олександра, 18) Попович Софія, 19) Скрипій Романа, 20) Слиж Антін, 21) Стасів Олександра, 22) Сухінська Ірина, 23) Сидор Дамян, 24) Шарко Олександер, 25) Темницька Рута, 26) Тершаковець Андрій, 27) Трач Пилип, 28) Вовк Михайло, 29) Звір Стефанія. До іспиту зрілости не допущено троє. В математично-фізичному виділі іспит склали: 1) Байлов Ада, 2) Бесідка Володимир, 3) Булик Роман, 4) Чучман Теодозій, 5) Домбровський Юрій, 6) Даядів Олексій, 7) Гриза Ірина, 8) Гриза Ольга, 9) Яців Богдан, 10) Янчишин Роман, 11) Юзич Марія, 12) Капустяк Юрій, 13) Каштанюк Володимир, 14) Климко Мирослав, 15) Коцюмбас Осип, 16) Костик Степан, 17) Козачок Володимир, 18) Кунинець Володимир, 19) Кузь Данило, 20) Кузь Володимир, 21) Майовський Михайло, 22) Мосора Дарія, 23) Пилипчак Семен, 24) Снилик Евген, 25) Стародуб Марія, 26) Сивенький Михайло, 27) Шеремета Святослав, 28) Тимяк Сидір, 29) Ухач Володимир, 30) Вергановська Іванна та 31) Захарків Василь. При письменному іспиті репробовано одного, при устному теж одного абітурієнта.

— **Іспит зрілости у державному рільничому ліцею** з українською мовою навчання в Черниці пов. Жидачів, відбувся письменний 9. червня ц. р., устний 12. і 13. червня ц. р. під проводом візитатора інж. Лисака і в прияві делеґата Т-ва „Сільський Господар" д-ра Е. Храпливого. До устного іспиту допущено усіх учнів і всі його здали, а саме: Борковський Степан, Елиїв Теодозій, Гриневецький Олександер, Кіт Петро, Кичун Іван Софрон, Лучка Володимир Осип, Личковський Юрій, Пясецький Осип, Семенюк Зиновій, Стефуранчин Андрій та Свищук Юрій.

— **Заборона академії у Станиславові з нагоди 40-ліття епископства Митрополита Кир Андрея.** Пишуть нам: У неділю 18. червня ц. р. увесь народ віддав поклин Князеві Церкви Митрополитові Кир Андреєві з нагоди 40-ліття іменування Його станиславівським епископом. З нагоди цих великих роковин Апостольська Столиця надала Ювілятові найвище відзначення. Ці великі роковини бажала теж відсвяткувати і Станиславівщина, вдячна великому Архиєреєві за Його коротке, але незабутнє володіння на станиславівському владичому престолі. Отже філія „Просвіти" рішила відсвяткувати цей день торжественним богослуженням та академією. Богослуження в год. 8-ій зранку мав відправити катедральний парох о. шамб. Луцик, академія мала відбутися в год. 12-ій в полудні. У програму академії входили: реферат адв. д-ра Юлія Олесницького та виступи хорів „Станиславівського Бояна" і „Думки". Старoство спершу позволило на академію, але опісля цей дозвіл відкликало та заборонило академію. Тому відбулась лише в катедральній церкві Служба Божа в намірені великого Ювілята, що її відправив парох Городенки о. Бурнадз, який перебував принагідно у Станиславові в заступстві катедрального крилошанина-пароха. В понеділок 19. червня. ц. р. уладив парохіяльний уряд богослуження в намірені владики Кир Григорія. Архиєрейську Службу Божу відправив епископ-пом. Іван Лятишевський зі всіма крилошанами. Співав хор питомців. У понеділок відбулась також святочна академія в честь епископа ординарія, що її уладила школа СС. Василіянок.

— **Вийшли на волю.** В понеділок 19. ц. м. вийшли на волю, по тримісячним побуті в арешті у Тернополі такі молоді українці: 1) м-р Богдан Мурій, приватний урядовець; 2) студ. Тарас Плакса; 3) Володимир Роговський, купець; 4) студ. мед. Ярослав Логин — усі з Тернополя, 5) студ. прав Дмитро Перешеюга з Товстого; 6) Володимир Голояд, купець з Теклівки, 7) ред. Іван Мітрінґа та 8) прив. урядовець Тома Кордуба — оба зі Львова. Всі вони сиділи в арешті під замітом приналежности до ОУН.

— **Відкриття покладів вугілля в околиці Задвіря.** У висліді ґеольоґічних розшуків на терені Східньої Галичини відкрито в околиці Задвіря (30 км. від Львова) поклади камінного вугілля у глибині 400 метрів. Грубість покладів виносить 1,5 м. Істнує здогад, що ці поклади мають звязок з недавно відкритими покладами найліпшого вугілля-антрациту в околицях Камінки Струмилової та Сокаля.

— **Усміх щастя.** Сьогодні впали такі виграші: 30.000 зол. на ч. 62451, 20.000 зол. на ч. 32296, 255721, 15.000 зол. на ч. 18111, 10.000 зол. на ч. 25960, 5.000 зол. на ч. 48335, 144291, 2.000 зол. на ч. 120995, 1.000 зол. на ч. 53697 67405 85816 89952 106671 152062.

— **Ревізія в II. домі польських техніків.** У понеділок 19. ц. м. пополудні віцепрок. Лашкевич перевів ревізію в кількох польських студентів у II. домі техніків при вул. Абрагамовичів у Львові. При ревізії був присутній ректор політехніки проф. Сухарда, авдитор до дисциплінарних справ при львівській політехніці м-р Дубановський та підком. Т. Клачинський. По ревізії поліція арештувала з доручення віцепрокуратора трьох студентів: Станислава Чесьніковського, Лесслава Новака та Станислава Комендовського, за яким уже раніше шукала влада. Подробиці слідства тримають в тайні.

— **Засуд поліціянта за фальшування документів.** Суддя окружного суду у Львові Майковський засудив поліціянта Якова Штурма на 6 місяців вязниці за фальшування документів. Штурм мав тільки довгів, що з платні 280 зол. діставав на руку ледви 110 зол., а решту грошей забирав коморник для довжників. Щоб унеможливити екзекуцію Штурм сфальшував посвідку використавши печатку воєвідської команди поліції, що його платня зовсім чиста від довгів і купці не могли дістати своїх грошей.

— **Львівська хроніка.** Поліція арештувала Бронислава Речка і Станислава Леґежинського під замітом крадіжи ґардероби з помешкання Янини Скраб при вул. Кентшинського ч. 63. К. Покорни повідомив поліцію, що з його помешкання при вул. Вольносьць ч. 12 втік його пасерб Тадей Брулінський, ученик II. кл. ґімн. ще в неділю і дотепер не вернувся до дому.

— **Краєва хроніка.** У Славську застрілився поручник Каськовський, Причина самогубства невідома. — З вязниці городського суду в Миколаєві н. Дн. втікли два вязні: Степан Гарасим і Трохим Сербин, виломивши двері. — У Петрові пов. Городенка 15-літній Богдан Онуцький висипав до пляшки негашеного вапна, налив води, закоркував її та закопав у землю. По якімсь часі плашка вибухла і відламки шкла важко зранили Онуцького, 9-літнього Клеменса Ямика та 14-літню Катерину Бенеш.

— **Вбивство на цвинтарі.** На евангелицькім цвинтарі в Познані, що вже від довшого часу був замкнений, вбито минулої неділі зранку 41-літнього інваліда І. Шимковяка з Рацендова. Шимковяк був від довшого часу в інтернаті для воєнних інвалідів у Познані, де вчився шевства. В суботу вечором прийшов до нього невідомий мужчина і по розмові з ним вийшли оба до міста. Від тієї хвилини за Шимковяком пропав слід. По довших розшуках знайшли його тіло в гущавині на цвинтарі з розбитим черепом. Тому здогадуються, що Шимковяка вбив грабіжник, бо при вбитому не знайшли ні грошей ні годинника.

— **Сильний бурєвій знищив містечко.** Над містечком Анока у стейті Міннесота у Злучених Державах перейшов сильний буревій саме у хвилині, коли майже все населення весело забавлялось на головній площі. Числа вбитих і ранених годі устійнити, бо зпід звалищ домів вітягають щораз нових вбитих і ранених. Дотепер виловили 11 вбитих і понад 200 ранених. Буревій знищив доми при пятьох вулицях, довгих на 5 км. По буревію надійшов хмаролім, що збільшив лише хаос та утруднив рятункову акцію, в якій взяла участь змобілізована ґвардія. Крім того з Міннеаполіс приїхав спеціяльний рятунковий поїзд з лікарями, перевязочним матеріялом та ліками. Принагідний свідок, який їхав до міста самоходом і був кілька кільометрів від міста у хвилині, коли над містом перейшов буревій, описує так свої враження: Нагло побачив я високий чорний стовп, що посувався з величезною швидкістю. За кілька хвилин воздушна труба захопила ціле місто. Я бачив, як буревій зривав дахи, бляху і кидав повирваними деревами. Коли ж буревій перейшов, не можна було дістатися до міста, бо дорога була засипана звалищами домів і поломаними телеграфічними стовпами. Ті мешканці, які залишилися при життю, зорганізували негайно по катастрофі оргаʼ

кову акцію. Надійшла теж допомога з поблизьких місцевостей. Тому що катастрофа прибрала великі розміри — зпід звалищ чути було постійно стогони ранених, які взивали допомоги. На щастя шпиталь залишився неушкоджений, але не міг примістити всіх ранених. Тому ранених складали покищо на площі перед шпиталем. З карузель, гойданок і т. п. на площі, де відбувалась народня забава, не залишилось ні сліду. Місточко Анока начислювало 4.850 мешканців.

— **Будова тунелю під каналом Ля Манш.** У Льондоні повстало вже товариство будови тунелю під проводом французького фінансіста д Ерлянжера. Французький уряд репрезентуватиме в цьому комітеті ген. Веґан. У найближчому часі справу розгляне французький парлямент. Кошти будови тунелю обчисляють на 5 міліярдів франків. Канал будують головно тому, щоб уможливити безпечний перевіз англійських військ до Франції на випадок війни.

— **Самогубство чеського сенатора.** У Празі скінчив самогубством сен. Вацлав Йоганіс, один з провідників б. соціял-демократичної партії у Чехо-Словаччині.

— **Число втікачів з Німеччини в Англії.** В палаті громад оголосили статистичні дані у справі втікачів з Німеччини, б. Австрії і б. Чехо-Словаччини. Отже згідно з оголошеними статистичними даними з 20. травня ц. р. число офіційно зареєстрованих утікачів дійшло до 15.540 мужчин, 12.760 жінок і 6.601 дітей та молоді нижче 18 років. Більшість утікачів прибула до Англії де залишиться до часу, доки не виеміґрує до заморських держав. Багато втікачів дістало дозвіл працювати як домашня служба, інших вишколюють перед дальшою еміґрацією. Державний підсекретар міністерства внутрішніх справ Пік заявив у палаті громад, що британські реєстри не мають релігійної ні расової рубрики і тому нема даних, кілько між ними є жидів.

— **Дві летунські катастрофи в Англії.** Підчас нічних вправ один з бомбовиків упав на землю і згорів. Летун і радіооператор вискочили з легкопадом і врятувались. Третій член залоги механік згинув, бо легкопад не отворився. — Підчас заповнювання збірників бензини одного з чотирьох найновіших гидроплянів англійського летунського т-ва дійшло до вибуху і сильної пожежі, що знищила гидроплян у летунськім порті Гайт недалеко Савтгемптону. Знищений гидроплян „Коннемер" був спеціяльно збудований для обслуги летунської лінії над північним Атлянтиком. Підчас пожежі в гидроплянi було 6-х інжинірів, які вискочили в останній хвилині з гидроплянy і врятувались з життям; один лиш інжинір легко ранений. Гидроплян „Коннемер" мав чотири мотори, важив 20 тон і міг забрати 24-ох подорожніх. Гидроплян був пристосований до нічних летів.

— **Два трагічні випадки.** Один з найкращих італійських автомобілістів Віллятесі згинув у понеділок 19. ц. м. підчас тренінгу на самоходовім шляху в парку Монци. Вілляресі кермував перегоновим автом нового типу. Нагло на закруті самохід зїхав зі шляху і розбився зовсім до придорожнього дерева. Важко раненого Вілляресія перевезли до шпиталю, де він незадовго помер. — Командант корпусу ґен. Ґісан, який буде начальним командантом швайцарської армії на випадок війни, потовк собі рамя підчас їзди на коні.

— **Боротьба за душу мусулманської молоді в СССР.** У републиках тюркменських народів у середущій Азії большевики ведуть інтенсивну акцію, щоб усунути молодь, зокрема дівчат зпід впливів магометанської релігії. Одначе большевики не можуть похвалитися більшими успіхами, бо до шкіл не ходять всі дівчата у згаданих републиках. І так у тюркменській републиці, на загальне число молоді, ходило до перших кляс 60% дівчат, до III і IV 30%, до V. 15 відс., а в старших клясах нема навіть по одній учениці. Подібний стан є теж в інших републиках з мусулманським населенням. Крім того большевики усунули більшу кількість учителів зпоміж місцевого населення і на їх місце прислали москалів.

Чи знаєте Ви, кілько є неписьменних у Вашій громаді? Чим Ви особисто причинилися до того, щоб вони стали письменні та свідомі? В допомогу стане Вам книжечка-буквар із чительною „ДО СОНЦЯ", що її видала „Просвіта" в ціні 60 сот. за примірник. **Придбайте собі її за-сіді! — Вчіть неписьменних!**

ВІДГУКИ ДНЯ.

Оперові вечорі.

Був я в понеділок в украніській опері. Так, мої Панство, в українській опері. Бачу вже, Ваші міни, коли читаєте отсі рядки... Що-о-о? — кажете до когось, — То він їздив до Києва?! Тут його пустили, а там впустили?! Но-но... Бачите, як то з тими журналістами. Нібито псн вішає, а потихо то й візу дістане і напевно знижку на залізницях, а там — хто зна, чи не задармо і готель і харч. Буває, що такого ще на бенкети просять. Большевики майстри від пропаганди...

Отже ні дрібки не буде в тім правди. Не було ні Києва, ні пашпорту, ні знижки, ні дарових готелів, ні пропаґандивних бенкетів!...

А була кепсько збудована саля Лисенка, а в ній — опера. Не яканебудь, як то часом бувало в наших мандрівних театрах з трьома хористами і півтора музикантами, а справжня, з доброю орхестрою і направду приємними молодими співаками.

Дві співацькі кляси Музичного Інституту: проф. Бандрівської і Улуханової давали оперовий вечір.

Не зважаючи на труднощі — вечір вийшов дуже добре.

Тому, що:

1. Публики вже вдруге було багато.
2. Співаки вміли свої партії.
3. Голоси були молоді і свіжі.
4. Був теплий і заразом святочний настрій.

Коли є десь музика, а ще більше, коли вона грає довго, то тоді майже не обійдеться без дисонансів.

Були вони і тут. Цікаво, що траплялися музиці все при кінці кожної дії. Як тільки співачка, чи співак, чи обидвоє разом скінчили свою партію — частина публики вибухала оплесками не зважаючи на те, що орхестра ще грає. Проф. Колесса дириґував хоробро дальше, замість батутою погрозити нетерпеливим ентузіястам.

Один дисонанс (але тільки один!) трапився і серед дії, здається чи не підчас писання листа Тані. Якісь два Онєґіни заняли несвої місця, пересунувшись на кільканацять рядів ближче до сцени. Вийшла з цього цікава дискусія між ними і управителем імпрези.

Управитель станув на становищі, що кожний має сідати на тім місці, на яке купив квиток (!?).

Це хибне становище обурило до живого музикальних „переселенців"; вони дали вислів свому обуренню з приводу такої претенсії.

Але що нині нема справедливости на світі, то вкінці таки мусіли пересістися на закуплені — хоч грубо гірші місця. Жаль мені було тих жертв галицької дрібничковости. Адже зовсім розумно казав один з них, що хтось, хто має квиток на ці місця — може цілком добре посидіти на їхніх. Корона нікому з голови не впаде, а мистецтво на тім не потерпить.

Всеж таки оперовий вечір був незвичайно приємний і дай Боже більше таких — очевидно без півгодинного спізнення.

Галактіон Чіпка.

Зі судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

Перед трибуналом окружного суду у Луцьку відбулася розправа проти 9-ох молодих українців, яких прокуратор притягнув до відповіддальности за злочин державної зради зі ст. 97 § 1. (за приналежність до ОУН) і за злочин зі ст. 98 кк. (нагромаджування зброї до збройної боротьби). На лаві підсудних засіли:

1) Іван Крук, 2) Федір Семенюк, 3) Григорій Ковальчук, 4) Іван Хілух, 5) Василь Бакуменко, 6) Степан Юрчук, 7) Василь Курук, 8) Дмитро Мулярчук, 9) Юхим Токарський, всі зі села Забороль, луцького повіту.

По розправі трибунал засудив за злочин зі ст. 98 кк. підс. **Івана Курука на 7 років вязниці,** підсудних: **Федора Семенюка, Григорія Ковальчука, Івана Хілуха і Василя Бакуменка по 5 років вязниці.** Підсудних: **Степана Юрчука, Василя Курука і Дмитра Мулярчука** трибунал засудив по 3 роки вязниці за злочин зі ст. 97 § 1 кк. Підс. **Ю. Токарського** трибунал увільнив від вини і кари. Трибуналові проводив суддя **Добровольський,** обвинувачував **прок. Жулінський,** підсудних боронив **адв. д-р Ст. Шухевич** зі Львова та **адв. д-р Підгірський** з Ковля.

ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС ПЕРЕД АПЕЛЯЦІЙНИМ СУДОМ.

У понеділок 19. ц. м. відбулася розправа перед трибуналом апеляційного суду у Львові проти: **1) Ярослава Ґавляка і 2) Володира Лівого** — обох з Болеховець пов. Дрогобич, **3) Михайла Веприка** з Пульманович пов. Дрогобич та **4) Івана Іванчука** з Тустанович, яких трибунал окружного суду у Станиславові засудив: перших двох по 12 років, дальших двох по 6 років за приналежність до ОУН і за намагане вбивство.

По розправі трибунал затвердив присуд першого суду. Трибуналові проводив судді **Ланевський,** обвинувачував прок. **Саранецький,** боронили адвокати: **д-р Ст. Шухевич і д-р Р. Криштальський** — оба зі Львова.

ЗА „УКРАЇНІЗУВАННЯ" ПРІЗВИЩ.

Перед окружним судом у Станиславові відбулася розправа проти **о. Олександра Гребенюка** з Лацького Шляхотського пов. Товмач та **о. Миколи Голейка** з Кутиськ пов. Товмач, яких прокуратор притягнув до відповідальности за провину зі ст. 287 § 1 кк. (за „українізування" прізвищ). Трибунал засудив **о. Гребенюка** та **о. Голейка по 6 місяців** вязниці з тим, що виконання кари повинив на 5 років.

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Середа 21. 6. год. 20 „Пірат".

Четвер, 22. 6. год. 20 Виступ Балету Парнелля.

Пятниця 23. 6. год. 20 Виступ Балету Парнелля.

Субота 24. 6. год. 20 Виступ Балету Парнелля.

Неділя 25. 6. год. 16. „Божевілля".

Неділя 25. 6. год. 20 „Субретка".

Театр Ріжнородностей.

Від понеділка 19. 6. до середи 21. 6. вистав нема.

Четвер 22. 6. год. 19.30 Відчит д-ра В. Бікельса.

Від пятниці 23. 6. до неділі 25. 6. вистав нема.

Український Театр ім. І. Котляревського.

ЧОРТКІВ:

21. 6. Цариця Ґруазі.

22. 6. Муза на офсайді.

23. 6. Кирпа з Львова.

З Чорткова іде театр до Борщева, Заліщик і Городенки.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

РІПНО:

21. 6. За молдавський престіл.

ПЕРЕГІНСЬКО:

22. 6. Дай серцю волю.

23. 6. Сорочинський ярмарок.

24. 6. Мати наймичка.

Український Хор Дм. Котка.

21. і 22. 6. Жаба.

23. 6. Ворохта.

Українська Капеля кобзарів-бандуристів Степана Орача.

21. 6. Миколаїв.

22. 6. Гришів.

КІНА.

АМПІР: „В кайданах любови".

АПОЛЬО: „Поза скобками життя".

АТЛЯНТИК: „Вязень ч. 4328".

БАЙКА: „Князівство".

БАЛТИК: „Кінець пані Шеней" і „Милий джентельмен".

ВАНДА: „Німий герой" і „На хмародері".

ҐРАЖИНА: „Наверненний грішник". „З піснею крізь життя".

ЕВРОПА: „Залюблені ворога" і „Клопоти малої пані".

КАСІНО: „Поклонники панни Нанеї".
КОПЕРНИК: „Серця вуличників".
МАРУСЕНЬКА: „Знахар" і „Проф. Вовкур".
МЕТРО: „Капітан Тейльор" і „Гра життя".
МУЗА: „Всюди жінка" і „Бльонд небезпека".
МІРАЖ: „Закохана пані".
ПАКС: „Збунтована" й додатки.
ПАЛЯС: „Остання осторога".
РАЙ: „Царський кур'єр".
РІЯЛЬТО: „Шалений хлопець".
РОКСІ: „Підозріння" і колір. додатки.
СВІТ: „Спокуса" з Марл. Дітріх, „Королева джунглів".
СВЯТОВИД: „Пеп ле моко" і „Борнео".
СТИЛЕВЕ: „Невидна суперниця" й ревія.
ТОН: „Люди в завулка" і „За заслоною".
УТІХА: „Експрес на шляху індіян" і ревія.
ХИМЕРА: „Мала міс Бродвей"

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська ч. 5)
„Альпейський рай"

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

СЕРЕДА, 21. ЧЕРВНЯ 1939.

7.00 Денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 8.10 Музика з пл., 8.15 Гутірка, 8.25 Турист. вістки, 11.30 Авдиція для новобранців, 12.03 Полуднева авдиція, 13.00 Інформ. газетка в укр. мові, **13.10 Концерт пісень хору „Сурма" під дир. О. Плешкевича,** 13.40 Розр. музика з пл., 14.15 Трохи пісні, трохи слова, 14.35 Госп. вістки, 14.45 „Веселий мандрівник" в муз., 15.15 Попул. музика сальон. орх., 15.45 Господ. вістки, 16.00 Попол. денник, 16.10 Акт. гутірка, 16.20 Концерт академ. хорів, 16.45 Гутірка про квіти, 17.00 Вістки з міста й пров. 17.10 Форт. речіт., 17.35 Гутірка, 17.45 Попул. музика з пл., 17.50 Гутірка про живу-господиню, 18.00 Спів. речіт., 18.20 Симф. Моцарта, 19.00 Театр Уяви, 19.30 Орх. з Вильна, 20.10 Військ. відчит., 20.25 Хлібор. гутірка, 20.35 Льок. спорт. вістки, 20.40 Вечір. денник, 21.00 Шопен. речіт., 21.40 Літер. новини, 22.00 Розр. концерт, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

ЧЕТВЕР, 22. ЧЕРВНЯ 1939

7.00 Ран. денник, 7.15 Музика з пл., 8.20 Спорт. гутірка, 11.30 Авдиція для новобранців, 12.03 Полуд. авдиція, 13.00 Попул. музика з пл., 13.40 Концерт бандури, 14.35 Господ. вістки й льв. біржа, 14.45 Авдиція для молоді про військо, 15.05 Популярна музика орх., 15.45 Господ. вістки, 16.00 Попол. денник, 16.10 Акт. гутірка, 16.20 Віол. речіт., 16.45 Відчит, 17.00 Вістки з міста й пров., завтр. програма, 17.10 Концерт солістів, 17.45 Відчит про природу, 18.00 Камер. твори, 18.30 Форт. твори, 19.00 Літер.-драм. нарис, 19.20 Фільм. перегляд, 19.30 Симфон. музика XX ст., 20.15 Резерва, 20.25 Фрагмент з сезону, читання, 20.35 Льок. спорт. вістки, 20.40 Інформ. авдиція, 21.00 Муз. гутірка, 21.30 „Веселі голова" опера, 22.30 Франц. симф. музика, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

ПЯТНИЦЯ, 23. ЧЕРВНЯ 1939.

7.00 Ран. денник, 7.15 Музика з пл., 7.25 Військ. орх., 8.15 Діяльог про оборону перед газами, 11.30 Авд. для новобранців, 12.03 Полуд. авд., 13.00 Попул. муз. з пл., 13.25 Авдиція для господинь, 14.10 Авдиція для молоді, 14.35 Господ. вістки, 14.45 Каяком по наших ріках і озерах, 15.00 Попул. музика з Вильна, 15.45 Господ. вістки, 16.00 Попол. денник, 16.10 Акт. гутірка, 16.30 Пісні, 16.45 Розмова з хорими, 17.00 Вістки з міста й пров., завтр. прогр., 17.10 Найкращі сонати, 18.00 Давня музика, 18.25 Концерт познан. катедр. хору, 19.00 Літер. нарис, 19.20 Хвилина бюра праці, 19.30 Орх. з солістами, **20.25 Хлібор. гутірка в україн. мові інж. М. Доберчака про годівлю кріликів,** 20.35 Льок. спорт. вістки, 20.40 Інформ. авдиція, 21.00 Словно-муз. авдиція, 22.00 Оригін. театр уяви: Образ, 22.37 Симф. псальмів, орх. з хором, 23.00 Ост. вістки, 23.0 Закінчення авдиції.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

СЕРЕДА, 21. ЧЕРВНЯ 1939.

ВІДЕНЬ **19.50 Українські комунікати,** 16.00 17.00 22.30 Розр. концерт, 21.00 Симф. орх., БЕРЛІН 17.30 Солісти, 19.00 Танц. музика, 19.15 Нар. пісні, 20.45 21.00 Симф. концерт, БУДАПЕШТ 18.00 Лег. музика, 19.25 Скрипк. речіт., 22.00 23.00 Опер. орх., БРАТИСЛАВА 17.10 Словацька нар. музика, 19.40 Орх. балал., 20.20 21.00 Легка музика, 22.15 Болгар. музика, ДОЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.20 Солісти, 19.15 Орх., 22.20 Квінт. Моцарта, 23.00 Нічний концерт, МІЛЯНО 17.15 23.15 Танц. музика, 21.00 Квартет, 22.15 Розр. музика, ПРАГА 17.45 Франц. спів, 18.30 Орх., 20.20 Танц. музика, 21.00 Симф. Сука, 23.00 Серенада Двожака, РАДІО ПАРІ 18.30 Пісні, 19.30 Віольон. речіт., 20.30 21.00 Роман. музика, 22.00 23.00 Легка музика, РИМ 17.15 Орган. музика, 21.50 22.00 Розр. музика, 22.30 Камер. концерт.

ЧЕТВЕР, 22. ЧЕРВНЯ 1939.

ВІДЕНЬ **19.50 Українські комунікати,** 17.10 Попул. музика, 19.00 Пісні, 20.15 21.00 Вес. музика БЕРЛІН 18.00 Розр. концерт, 19.00 Пісні, 19.15 Веч. музика, БУДАПЕШТ 17.10 18.00 Опер. концерт, 18.50 19.00 Джез. музика, 19.35 20.00 Мадяр. нар. музика, 20.55 Соната Дебусія, 21.00 22.00 Циган. музика, 23.00 Танц. музика, БРАТИСЛАВА 17.25 Сонати, 19.30 20.00 Джез. музика, 21.10 Орх. ДОЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Попол. музика, 18.15 Сучасна форт. музика, 20.15 Розр. музика, 21.15 Камер. концерт, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 22.10 Розр. музика, 23.00 Танц. музика, ПРАГА 17.30 Концерт хору чеських учителів, 18.30 Розр. музика, 21.30 22.10 Орхестра, 23.00 Чеська музика, РАДІО ПАРІ 19.10 Орх., 20.30 Форт. речітоль, 21.00 22.00 Концерт з церкви, РИМ 17.15 Танц. музика, 21.00 22.00 23.00 „Гльорія" оп.

ПЯТНИЦЯ, 23. ЧЕРВНЯ 1939.

ВІДЕНЬ **19.50 Українські комунікати,** 18.40 Пісні й муз. селян, 20.15 Орх., 24.00 Нічний концерт, БЕРЛІН 18.00 19.00 Розр. концерт, 20.15 Альп. мельодії, БУДАПЕШТ 17.40 Орх., 19.25 Хор, 20.30 21.00 Оперет. музика, 22.00 Орх, 23.00 Циганська музика, БРАТИСЛАВА 19.40 20.00 Словацька муз., 22.15 Вечір муз., ДОЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.15 Камер. конц., 19.15 Вес. музика, 22.30 Нічний конц., МІЛЯНО 21.00 Розр. музика, 21.55 22.00 Симфон. концерт, 23.15 Танц. музика, ПРАГА 17.30 Форт. квінтет, 19.000 20.00 21.00 „Зачарований флет" оп. Моцарта, 23.00 Концерт чеськ. музики, РАДІО ПАРІ 19.05 Співоч. речіт., 23.00 Нічний концерт, РИМ 21.00 21.30 Солісти, 22.00 22.15 Танкова музика.

Біржа

Львів, 20. червня 1939.

ГРОШІ

Бельги бельг. 90·77—90·77, Доляри америк. 5·33·50—5·33·00, Доляри канад. — 5·31·50—5·31·50, Фльор. голл. 283·62—283·62 Франки франц. 14·15—14·15, Франки шв. 120·40—120·40, Фунти англ. 25·01—25·01 Гульд. гдан. 100·25—100·25 Кор. данські 111·53—111·53 Корони норв. 125·52 125·52 Корони шведські 128·07—128·07, Ліри іт. 18·00 18·00, Марки фінляндські 11·0—11·00 Марки нім. срібні 85·00.

Акції.

Банк Польський 106·00, Цукор 35·50—36·00, Вугіль 32·00—32·00, Лільпоп 85·50—85·00, Моджеїв 19·00—19·00, Островець 76·00—80·00, Стараховичі 54·25—54·00, Жирардів 50·00—00·00, Габербуш 59·00

Тенденція сильніша.

Папери.

4 і пів внутрішня 60·50, 3 інвестиційна 1 ем. 76·75, серія 81·75—00·00. 2 ем. 78.00 серія 00·00—00·00, 5 конверсійна 65.00 5 залізнична 61·00—61·00, 4 прем. дол. 39·75 4 консолідаційна 61·50—60·50.

Тенденція вдержана.

Ціни „Маслосоюзу".

Львів, дня 17. червня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2.45
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2.50
За 1 кг. масла експ. з оп. для звичайн.	2.50
1 л. молока	0.15
1 кг. яєць	0.95

Тенденція на масло зниж кова, на молоко та яйця вдержана.

Оповістки.

Конкурс. Головна Управа „Рідної Школи" розписує конкурс на управителя купецької гімназії Р. Ш. у Станиславові. Прохання враз з відповідними документами вносити негайно до Головної Управи на адресу: Львів, вул. Оборони Львова 12. 6/80

Вписи до Кравецько-Білизнярської Школи Кооп. „Труд" у Львові, Ринок ч. 39 щоденно від 9—1 і 4—6. В програму трилітнього навчання входять предмети загально-освітні і фахові. До школи приймається учениць з покінченою вселюдною школою в віці від 13—17 літ. Покінчення школи Кооп. „Труд" дає основне фахове знання та право на самостійну зарібкову працю. Учениці користають з залізничих і трамвайних знижок. Наука починається в перших днях вересня. Учениці можуть мати приміщення в бурсі. 1276

Станції.

ДБАЙЛИВІ РОДИЧІ глядають заздалегідь приміщення для дітей на шк. рік 1939-40. Сонячне мешкання, здоровий харч, педагогічну опіку, фортепіян до вправ у найздоровішій дільниці Львова поручає Волошакова, Вітівська 22, І. п. 1273 3-3

НАУКА

СТУДЕНТ університету, вправний інструктор шукає лекцій, може бути на виїзд. Спеціяльність: математика, фізика, хемія. „Діло" під „Солідний". 1291

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

СКРОМНА, працьовита, доброї презенції дівчина шукає праці до пансіону за покоївку або на виїзд до всього. „Діло" під „Анна". 1287 1-2

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

МАЛОЗЕМЕЛЬНІ можуть заробити місячно до 200 золотих. Зголошення Rola Kraków skrytka 43. Долучити марку на відповідь. 1/90 1-2

МЕШКАННЯ

УМЕБЛЬОВАНА кімната з окремим входом, лазничка до вжитку, до винайму для урядника-урядниці від 1. липня вул. св. Тереси 2 ц 1. пов. Перфецька. 1266 3—3

СОНЯЧНИЙ покій і кухня від зараз до винайму, вул. Орля одинадцять, Богдашівка. 1288 1-10

ЛІТНИЩА

ВОРОХТА, першорядний пансіон „Маріл" під управою Анастазії Лебедевої поручає вигідні кімнати і дуже добрий харч. 1258 1-

ДОРА. Пансіон „Рома" д-рової І. Прийомової, напроти ліса, над гірським потоком, сад, світло електричне, харч першорядний. 1208 3-

ДОРА, пансіон „Малява", побіч двірця, поручає сонячні кімнати, електрика, першорядний харч, ціни низькі. 1182 4-

ГРЕБЕНІВ. Український комфортовий пансіон „Марокко" провадить Радзевичева. 1250а 2-1

КУПНО — ПРОДАЖ

МОТОЦИКЛЕТИ СОТНІ „Coventry Eagle" „Wanderer", „Bismark", „Birmingham, по найнижчих цінах поручає Ігнаци Роман, Спілка з обм. відп. **Львів, Легіонів ч. 27.** 30/55 —1

КАМЕНИЦЯ комфортова 65.000, вклад 30.000 продає кафлева крамниця Костюшка 1 а. Тел. 239-93. 1263 1-1

ЛЕДІВНІ — кухонні меблі — фабричні ціни — „Меб-лик" — Мільвіа — Сикстуська 30. 1146 0—10

ЛЕДІВНІ зол. 49.— великий формат, фабричний склад Ревтшнер, Легіонів 32. 1206 3-3

ВАННИ цинкові, балії, весідівки, великий вибір, Заяць, Оссолінських тотвр напять. 1237 4-10

РІЖНІ

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевіше перше та єдине українське ритівниче заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 8 2816 5-

ЗА МАТУРУ найтривкіші памятки з золотих, срібних виробів, годинники поручає найдешевіше **Вандер,** — вул. Шайнохи один. 890 27-30

ОГОЛОШЕННЯ

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyi Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів Ринок 10.